

BEOORDELINGSRAPPORT

Instelling met erkenning ITK

hbo-bacheloropleiding Dans

voltijd

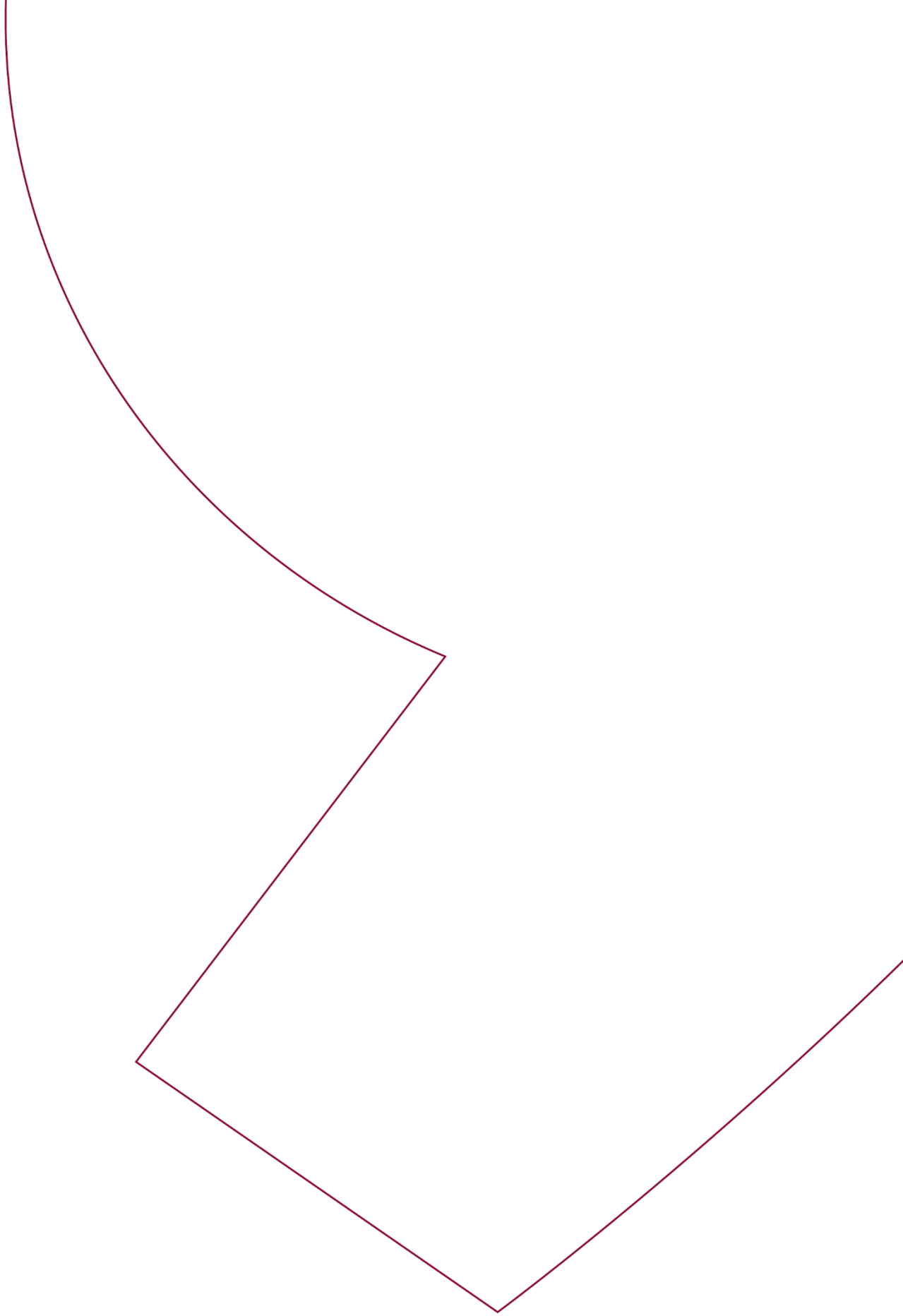
hbo-bacheloropleiding Docent Dans

voltijd

Associate degree-opleiding Dans

voltijd

Hanzehogeschool Groningen

BEOORDELINGSRAPPORT

Instelling met erkenning ITK

hbo-bacheloropleiding Dans

voltijd

hbo-bacheloropleiding Docent Dans

voltijd

Associate degree-opleiding Dans

voltijd

Hanzehogeschool Groningen

Lucia Marthas Institute for Performing Arts

ISAT: 34798 (B Dans)
34940 (Docent Dans)
80085 (Ad Dans)

Hobéon Certificering & Accreditatie

Datum

7 juli 2025

Auditpanel

Drs. J.E.J. Rutten

Prof. M.D. Mills

Drs. S.G. Sap

H. van Meurs

L. Wachters

Secretaris

J. Koot

INHOUDSOPGAVE

1.	BASISGEGEVENS	1
2.	SAMENVATTING	4
3.	INLEIDING	7
4.	OORDELEN OP HET NIVEAU VAN DE STANDAARDEN	11
5.	EINDOORDEEL	30
6.	AANBEVELINGEN	31
BIJLAGE I	Scoretabel	32
BIJLAGE II	Programma, werkwijze en beslisregels	34
BIJLAGE III	Lijst geraadpleegde documenten	39
BIJLAGE IV	Panelsamenstelling	40

1. BASISGEGEVENS

NAAM INSTELLING	Hanzehogeschool Groningen
Status instelling	Bekostigd
Resultaat instellingstoets kwaliteitszorg	Positief, 26 februari 2018
NAAM OPLEIDING (zoals in RIO)	Dans
Opleidingscode (ISAT)	34798
Onderdeel	Taal en cultuur
Oriëntatie opleiding	Hbo
Niveau opleiding	Bachelor
Graad en titel	Bachelor of Arts
Aantal studiepunten	240
Afstudeerrichtingen en specialisaties	n.v.t.
Locaties	Amsterdam en Groningen
Variant	Voltijd
Joint programme	n.v.t.
Onderwijstaal	Nederlands
Werkt de opleiding met leeruitkomsten, en zo ja, in welke varianten van de opleiding?	Nee
Datum audit / opleidingsbeoordeling	10 en 11 april 2025

NAAM INSTELLING	Hanzehogeschool Groningen
Status instelling	Bekostigd
Resultaat instellingstoets kwaliteitszorg	Positief, 26 februari 2018
NAAM OPLEIDING (zoals in RIO)	Docent Dans
Opleidingscode (ISAT)	34940
Onderdeel	Onderwijs
Oriëntatie opleiding	Hbo
Niveau opleiding	Bachelor
Graad en titel	Bachelor of Education
Aantal studiepunten	240
Afstudeerrichtingen en specialisaties	n.v.t.
Locaties	Amsterdam en Groningen
Variant	Voltijd
Joint programme	n.v.t.
Onderwijstaal	Nederlands
Werkt de opleiding met leeruitkomsten, en zo ja, in welke varianten van de opleiding?	Nee
Datum audit / opleidingsbeoordeling	10 en 11 april 2025

NAAM INSTELLING	Hanzehogeschool Groningen
Status instelling	Bekostigd
Resultaat instellingstoets kwaliteitszorg	Positief, 26 februari 2018
NAAM OPLEIDING (zoals in RIO)	Dans
Opleidingscode (ISAT)	80085
Onderdeel	Taal en cultuur
Oriëntatie opleiding	Hbo
Niveau opleiding	Associate degree
Graad en titel	Associate degree
Aantal studiepunten	120
Afstudeerrichtingen en specialisaties	n.v.t.
Locaties	Amsterdam en Groningen
Variant	Voltijd
Joint programme	n.v.t.
Onderwijstaal	Nederlands
Werkt de opleiding met leeruitkomsten, en zo ja, in welke varianten van de opleiding?	Nee
Datum audit / opleidingsbeoordeling	10 en 11 april 2025

2. SAMENVATTING

Het Lucia Marthas Institute for Performing Arts (LMIPA), onderdeel van de Hanzehogeschool Groningen leidt studenten van de bacheloropleidingen Dans en Docent Dans en de Associate degree opleiding Dans in vier (voor de bacheloropleidingen) of twee (voor de Ad-opleiding) jaar op voor het nationale en internationale werkveld van de *Performing Arts* (uitvoerende kunsten), met name voor (docent) dans, musical en muziektheater. LMIPA biedt de opleidingen aan in Groningen en Amsterdam.

Standaard 1. Beoogde leerresultaten

De **Ad Dans** kent zeven leerresultaten (competenties) die zijn afgeleid van het landelijke profiel van de Ba Dans. Deze zijn uitgewerkt in gedragsindicatoren en afgestemd op het niveau van het Europees Kwalificatieraamwerk (EQF 5) en de Dublin Descriptoren. Ze leiden studenten op tot het vervullen van ensemblerollen binnen het nationale werkveld.

De **Ba Dans** hanteert dezelfde leerresultaten als de Ad, maar met een diepgaandere invulling passend bij het bachelorniveau. De focus ligt hier sterker op artistieke ontwikkeling, multidisciplinariteit, ondernemerschap en individuele verdieping, waardoor afgestudeerden zelfstandiger kunnen werken en breder inzetbaar zijn, ook internationaal. Ook worden studenten voor solo-rollen opgeleid.

De leerresultaten van de **Ba Docent Dans** zijn gebaseerd op het landelijke profiel voor kunstvak-docenten (2018), het EQF6 en de Dublin Descriptoren. De opleiding combineert het opleiden tot docent én podiumkunstenaar, met aandacht voor ondernemerschap en het ontwikkelen van lesprogramma's voor diverse doelgroepen. Afgestudeerden werken in het onderwijs, de kunsteducatie en culturele instellingen. Daarnaast kunnen afgestudeerden ook kiezen voor het uitvoerende Performing Arts werkveld.

Het auditpanel is erg te spreken over hoe de opleidingen hun competenties hebben vormgegeven waarbij zij kijken naar de landelijke profielen en hierin eigen accenten aanbrengen. Het panel zag een hoog ambitieniveau bij alle gesprekspartners.

Het auditpanel vindt de visie van LMIPA op onderzoekend vermogen (namelijk als essentieel voor de professionele ontwikkeling in de Performing Arts) passend en actueel binnen het kunstvakonderwijs. Het panel prijst de opleiding voor het volgen van de landelijke ontwikkelingen met betrekking tot onderzoekend vermogen.

LMIPA onderhoudt intensieve en structurele contacten met het (internationale) werkveld, onder meer via docenten die actief zijn in de praktijk en door betrokkenheid van professionals bij curriculumontwikkeling, lessen, examens en stages. Het auditpanel waardeert deze nauwe samenwerking en vindt de focus binnen Ba en Ad Dans op de Duitse markt en taal passend gezien de werkgelegenheid voor afgestudeerden.

Gezien bovenstaande komt het auditpanel voor alle drie de opleidingen tot het oordeel 'voldoet' op standaard 1.

Standaard 2. Onderwijsleeromgeving

De opleidingen duiden de leerjaren aan in treden, alle drie de opleidingen volgen treden 9 en 10 (de voorliggende treden komen aan bod in de vooropleidingen), de bacheloropleidingen volgen ook treden 11 en 12. Er zijn zes leerlijnen die door alle treden heen lopen.

Daarnaast heeft LMIPA het onderwijs ondergebracht in vijf domeinen: Danstechnisch domein, Muziektheater domein, Flexdomein, Kennisdomein en Integratiedomein.

Studenten zijn erg te spreken over de onderwijsprogramma's, vooral het feit dat zij breed opgeleid worden spreekt hen erg aan.

Binnen de onderwijsprogramma's hebben studenten veel ruimte om hun eigen leerproces te volgen, bijvoorbeeld door het keuzeonderwijs dat in het Flexdomein wordt aangeboden.

Het auditpanel vindt dat de verschillende onderwijsprogramma's goed in elkaar zitten en zag een heldere koppeling tussen de beoogde leerresultaten en de inhoud van de onderwijsprogramma's, duidelijk vertaald naar overzichtelijke leerlijnen. Wel zag het panel dat de programma's van de drie opleidingen vol zitten, met name jaar 2. De studenten ervaren het tweede jaar dan ook vaak als zwaar. Hier is LMIPA zich bewust van en probeert hier een oplossing voor te vinden. Het auditpanel beveelt LMIPA aan hiermee door te gaan zodat er meer balans komt tussen rust en activiteit. Dit helpt de studenten actief bij het leren van time management, al dan niet aangevuld met een workshop of gastles hierover.

Onderzoekend vermogen is sterk verweven met de beroepspraktijk en geïntegreerd in praktijk-, theorie- en integratiedomeinen. Studenten leren reflecteren, praktijkonderzoek uitvoeren en eigen projecten ontwikkelen, waarbij het maakproces onderdeel is van het onderzoek. In de bacheloropleidingen staat artistiek onderzoek centraal, waarbij studenten zelfstandig onderzoek doen dat nauw verbonden is met hun beroepsontwikkeling. De Ad richt zich vooral op het ontwikkelen van een onderzoekende houding. Studenten voeren geen zelfstandig onderzoek uit, maar leren kritisch denken, zelfstandig werken en verbeteringen aanbrengen, met blijvende koppeling tussen maken en onderzoeken.

Het auditpanel constateert dat de audities om toegelaten te worden tot de opleiding zorgvuldig gebeuren. Wel adviseert het panel om met nieuwe studenten te bepalen wat hun 0-niveau is en wat de perspectieven zijn. En dan met name de studenten die niet via de vooropleiding binnen komen.

Stagelopen is een belangrijk onderdeel van de opleidingen en vindt plaats in alle leerjaren. Studenten van de Dansopleidingen lopen vaak korte stages. Langdurige stages zijn ook mogelijk, LMIPA waakt er dan voor dat studenten niet te veel lessen missen. Stages bij de Docent Dans-opleiding zijn kort- en langdurig.

LMIPA is nauw betrokken bij de stages en waakt ervoor dat studenten niet als goedkope krachten worden ingezet maar echt een leerzame ervaring opdoen. En ook het auditpanel zag dat studenten adequaat begeleid worden tijdens hun stages. De werkplekbegeleider moet aan verschillende eisen voldoen en ook is er altijd een begeleider vanuit de opleiding betrokken.

LMIPA zorgt er op verschillende manieren voor dat studenten in aanraking komen met het internationale werkveld, onder andere door uitwisselingsprogramma's. Binnen de Docent Dans opleiding is er minder aandacht voor internationalisering, al zijn er voor deze studenten ook mogelijkheden om internationale ervaring op te doen.

Het auditpanel oordeelt positief over het docententeam van LMIPA, dat bestaat uit voldoende en gekwalificeerde docenten met veel praktijkervaring die lesgeven aan alle drie de opleidingen op beide locaties. LMIPA hanteert een duidelijke structuur van begeleiding en evaluatie via supervisors, wat zorgt voor korte lijnen en goede afstemming binnen het team. Docenten ervaren LMIPA als een hechte community. Zij waarderen de ruimte voor innovatie en de aandacht voor hun professionele ontwikkeling, onder meer via een meerjaren-bijscholingsplan en het BDB-programma. Het panel is onder de indruk van de bevologenheid van de docenten en complimenteert LMIPA met initiatieven zoals het omscholingstraject voor praktijkdocenten wanneer zij hun vak niet meer kunnen uitoefenen.

Studenten hebben een vaste studiebegeleider waar zij veel contact mee hebben. Studenten zijn erg tevreden over de begeleiding, vooral de open gesprekken en het feit dat LMIPA voelt als familie waarderen zij erg.

LMIPA besteedt structureel aandacht aan sociale veiligheid via begeleiding, gesprekken en beleid, passend bij het fysieke karakter van de opleidingen. Studenten ervaren een open sfeer. Het auditpanel waardeert deze inzet en prijst LMIPA's deelname aan onafhankelijk onderzoek naar misstanden in de danswereld.

De huisvesting van de locatie Groningen is ruim op orde, het gebouw is nieuw en passend uitgerust voor de drie opleidingen. De locatie Amsterdam is verouderd en sluit niet aan bij de wensen van LMIPA. Het auditpanel merkte dit ook op maar zag tevens de moeite die LMIPA stopt in het vinden van een nieuwe locatie.

Alles overwegend komt het auditpanel tot het oordeel 'voldoet' op standaard 2 voor alle drie de opleidingen.

Standaard 3. Toetsing

De drie opleidingen van LMIPA hanteren een uniforme, competentiegerichte toetsingssysteem. Studenten worden beoordeeld op het geheel van competenties binnen een domein. Hoewel de afzonderlijke onderdelen apart getoetst worden, ontvangen studenten pas studiepunten als alle competenties binnen het domein voldoende zijn behaald.

Ontwikkelde tentamens worden steekproefsgewijs gecontroleerd door de examen- en toetscommissie op inhoudelijke en didactische kwaliteit.

LMIPA borgt de kwaliteit van toetsing en beoordeling via een duidelijke structuur met verantwoordelijkheden bij directie, examencommissie en toetscommissie. De beoordelingen zelf worden uitgevoerd door beoordelingscommissies, waarin, afhankelijk van het beoordelingsmoment, ook leden van onder andere de studieleiding, externe beoordelaars en/of de directie zitting kunnen hebben. LMIPA werkt met indicatorenformulieren die zorgen voor transparantie. Studenten weten goed waarop ze beoordeeld worden en ontvangen mondeling feedback. Het auditpanel vindt echter dat deze feedback vaker schriftelijk moet worden vastgelegd, vooral bij praktijkopdrachten. De feedback bij kennistoetsen is wel uitgebreid. Kwaliteitsborging vindt verder plaats via steekproeven, kalibratiebijeenkomsten en verplichte didactische kwalificaties voor docenten en eisen voor externe beoordelaars.

Het auditpanel is erg te spreken over de kwaliteit van de examencommissie, vooral het feit dat zij veel steekproeven neemt, spreekt het panel aan.

Tijdens het afstuderen bewijzen studenten dat zij alle competenties op eindniveau hebben behaald middels het examenportfolio. De examenportfolio's zijn voor de drie opleidingen verschillend. In de afstudeerhandleidingen zien studenten precies waar zij op beoordeeld worden. In het examenportfolio zitten één of meerdere opdrachten per domein.

Het auditpanel beoordeelde de afstudeerwerken van 15 studenten per opleiding en kon zich goed vinden in de gegeven beoordelingen. De indicatoren waren helder en volledig geformuleerd. Wel miste het panel schriftelijke feedback op de beoordelingsformulieren, vooral bij groepswerken. Hoewel studenten en alumni aangaven voldoende mondelinge feedback te ontvangen, adviseert het panel om deze feedback ook schriftelijk vast te leggen voor betere navolgbaarheid van de beoordeling.

Ondanks de beperkte schriftelijke feedback bij praktijkopdrachten, komt het auditpanel, mede door het duidelijke toetsbeleid en de goed functionerende examencommissie, voor alle drie de opleidingen voor standaard 3 tot het oordeel 'voldoet'.

Standaard 4. Gerealiseerde leerresultaten

Het auditpanel bekeek in totaal 45 eindwerken. Het auditpanel was onder de indruk van het hoge vakinhoudelijke en technische niveau van de afstudeerwerken, die duidelijk op hbo-bachelor- of Ad-niveau zijn. Wel ziet het panel ruimte voor verbetering in het onderzoekend vermogen en de stijl- en taalvaardigheid.

Afgestudeerden vinden vaak al tijdens hun afstuderen een passende baan. Het werkveld is ook erg te spreken over het niveau van de alumni van LMIPA, voornamelijk over de danstechnische kwaliteit van de Ba Dans. Het auditpanel komt dan ook tot het oordeel 'voldoet' op standaard 4 voor alle drie de opleidingen.

Eindoordeel:

Gelet op het hoge niveau van afgestudeerden concludeert het panel dat de opleidingen hun ambities waarmaken en wel mede dankzij een goed opgezet programma dat wordt gegeven door deskundige en betrokken docenten, die een prettige onderwijsleeromgeving creëren voor studenten.

Na instemming van de panelleden is dit rapport vastgesteld door de voorzitter en secretaris op 3 juli 2025.

3. INLEIDING

Het voorliggende rapport is de resultante van de opleidingsbeoordelingen van de hbo-bacheloropleidingen Dans en Docent Dans en de associate degree-opleiding Dans van het Lucia Marthas Institute for Performing Arts (LMIPA), onderdeel van de Hanzehogeschool Groningen (hierna Hanze). De beoordeling is uitgevoerd door middel van een documentanalyse en een locatiebezoek op 10 en 11 april 2025 door een auditpanel van onafhankelijke deskundigen (zie bijlage IV voor verdere toelichting).

Lucia Marthas Institute for Performing Arts

Het Lucia Marthas Institute for Performing Arts (LMIPA) is sinds 2004 aangesloten bij de Hanze. LMIPA bestaat uit drie delen:

1. Het deel dat betrekking heeft op het onderwijs binnen de voortrajecten van LMIPA en dat onderdeel is van en wordt geleid door het Marthas Institute for Performing Arts (hierna ook aangeduid als “MIPA”): LMIPA-MIPA. MIPA is een erkend leerbedrijf en fungeert als stagegever voor de mbo- en hbo-opleidingen;
2. Het deel dat betrekking heeft op het mbo-onderwijs binnen LMIPA en dat onderdeel is van en wordt geleid door het Noorderpoort (hierna ook aangeduid als “NP”): LMIPA-NP;
3. Het deel dat betrekking heeft op het hbo-onderwijs binnen LMIPA en dat onderdeel is van en wordt geleid door Hanze: LMIPA-Hanze.

De opleidingsbeoordelingen uit dit rapport betreffen deel 3: LMIPA-Hanze.

LMIPA heeft een doorlopende leerlijn die kinderen vanaf de basisschool via verschillende vooropleidingen voorbereidt op een vervolgopleiding in de Performing Arts. Deze leerlijn is opgedeeld in treden. De Ad bestaat uit de treden 9 en 10 en de bacheloropleidingen bestaan uit de treden 9 tot en met 12.

De opleidingen

De opleiding Dans bereidt studenten voor op een carrière in het werkveld van de Performing Arts, en dan met name voor dans, musical en muziektheater. De opleiding Docent Dans leidt studenten op voor het docentschap binnen ditzelfde werkveld en de Ad Dans is een compact programma dat studenten voorbereidt op het werkveld en/of hen de mogelijkheid biedt om de bacheloropleiding Dans te vervolgen. Alle drie de opleidingen worden aangeboden in Amsterdam en Groningen.

De opleiding Docent Dans werd gecombineerd aangeboden met de Dansopleiding, de zogenoemde Plus de Deux-opleiding. Studenten die deze route volgen, ronden de studie af met twee diploma's. Bij de Plus de Deux opleiding krijgen studenten voor de docentopleiding vrijstelling voor de domeinen Dans en Muziektheater. Dit staat voor 90 EC in totaal. Sinds studiejaar 2016-2017 wordt de Docent Dans opleiding ook los aangeboden. In Groningen is dit nog niet het geval en kunnen studenten alleen de Plus de Deux volgen als zij ook docent willen worden.

De opleidingen **Ba Dans** en **Ba Docent** Dans zijn nauw met elkaar verbonden. Zij delen een grotendeels gemeenschappelijke propedeuse waarin Dansstudenten kennis kunnen maken met onderdelen van het docentschap. Na de propedeuse kiest de student, mits hij¹ aan een aantal eisen voldoet, of hij alleen de Dansopleiding gaat volgen of de Plus de Deux opleiding. De vakken die gericht zijn op ontwikkeling van uitvoerende vaardigheden worden alle studiejaren door studenten van beide opleidingen gezamenlijk gevolgd.

Het curriculum van de **Ad Dans** komt, op de afstudeerfase van de opleiding na, overeen met de eerste twee studiejaren van de bachelor Dans.

¹ Overal waar hij/zijn staat kan ook zij/haar of hen/hun worden gelezen.

Ontwikkelingen sinds vorige accreditatie

Het auditpanel dat in 2019 de vorige visitatie uitvoerde, beoordeelde alle drie de opleidingen op alle stand-
daarden van het Beperkte Opleidingskader zoals opgesteld door de NVAO in 2018, als 'voldoet'. Het panel
noemde destijds een aantal concrete verbeterpunten, waarmee de opleiding aan de slag is gegaan. Het
huidige auditpanel (2025) is van oordeel dat de opleiding de aanbevelingen voldoende heeft opgevolgd.
Onderstaande tabel geeft de acties die de opleiding heeft ondernomen ten aanzien van de aanbevelin-
gen uit 2019 weer.

Aanbeveling	Opvolging
Overdenk het afstudeerproduct van de Ad en - indien de huidige vorm gehandhaafd wordt - versterk de koppeling tussen praktijk en theorie/onderzoek bij het afstuderen van de Associate degree studenten.	In eerste instantie was de opzet van de research paper, de scriptie van de Ad-studenten, direct afgeleid van die van de bachelorscriptie. Gaandeweg is echter gebleken dat deze benadering voor veel Ad-studenten, die veelal zijn doorgestroomd vanuit een mbo-opleiding, problematisch was. Het gewenste niveau van abstractie bleek niet goed aan te sluiten op het Ad-niveau en de meer praktijkgericht ingestelde studenten. Vandaar dat LMIPA heeft gekozen voor een meer praktijkgerichte benadering waarbij de paper gekoppeld is aan het door de student gecreëerde examenproject ADEP. Hiermee wordt het beoogde leerresultaat, het verwerven van een onderzoekende houding, bereikt, waarbij de student ook beter doordrongen is van de relevantie van dit onderdeel voor de eigen beroepspraktijk dan voorheen het geval was.
Besteed in de opleiding meer aandacht aan de fase waarin de fysieke prestaties afnemen en er een 'Plan B' moet zijn; daarbij zou ook gedacht kunnen worden aan een verbreding naar andere disciplines, zoals regisseren, dramaturgie, decorbouw en acteren.	LMIPA heeft er in dit kader voor gekozen om dergelijke onderdelen op te nemen in de individuele profilering. Ook biedt LMIPA sinds 2020 de master Operationeel leiderschap in Performing Arts aan, voor podiumkunstenars die een volgende carrièrestap willen nemen naar een leidinggevende rol binnen de sector.
Versterk de focus op het acteren ten gunste van de 'triple threat' ² positionering.	Dit is de afgelopen jaren in gang gezet. In de eerste twee leerjaren worden nu vooral technieken aangeboden en in de hoofdfase gaat het meer om de bewustwording van de student van zijn eigen kunstenaarschap. Ook daarbij geldt dat vanaf de hoofdfase van de bacheloropleidingen de student meer eigenaarschap neemt en ook een interpretatie bij de monologen aanbiedt. Het aandeel van dit onderdeel binnen de honoursprojecten en de internationaliseringsmogelijkheden is ook versterkt waarin docent- en studentuitwisselingen mogelijk zijn met de focus op acteren.
Specifiek voor de bachelor Docent Dans zou het aantal stages in het reguliere onderwijs nog uitgebreid kunnen worden en (de visie op) de integrale bijdrage die de hbo-opgeleide docent dans kan leveren aan het curriculum nog worden versterkt. Daarbij is het belangrijk voldoende mogelijkheden te bieden buiten LMIPA en organisaties waarmee wordt samengewerkt,	LMIPA heeft een aantal buitenschoolse projecten voor speciale doelgroepen ontwikkeld en heeft het domeinonderdeel Cultureel Educatief Project (CEP) geïntroduceerd waarin studenten uiteenlopende projecten ontwerpen en uitvoeren in het basis en voortgezet onderwijs en voor speciale buitenschoolse doelgroepen zoals ouderen.

² Dans, acteren en zang

om zo de persoonlijke ontwikkeling van docent dansstudenten optimaal te faciliteren.	
Faciliteer het multidisciplinair werken voor alle studenten en koppel dit aan internationalisering en honourstrajecten.	In studiejaar 2019-2020 is het Honours-talentprogramma PlusHaute goedgekeurd door het Hanze Honours College en is dit programma van start gegaan. LMIPA was hiermee één van de pilotschools binnen Hanze met een talentprogramma in de nieuwe opzet, waarbij studenten één of meerdere 'edulabs' met een omvang van 5 EC kunnen uitvoeren, buiten het curriculum van de reguliere opleiding. Door deze modulaire opzet zal vanuit het flexdomein een grotere mate van multidisciplinariteit in het curriculum kunnen worden gerealiseerd. Binnen het reguliere curriculum is een aanbod van flexmodules met (internationale) partners en de internationale uitwisselingsmogelijkheden ingericht.
Profilering op sociaal maatschappelijke oriëntatie op diversiteit is fraai; overweeg ook om een verbinding te leggen met de twee andere profilerende thema's van de Hanzehogeschool: 'healthy ageing' en 'entrepreneurship'.	Het ontwikkelen van ondernemerschap heeft de afgelopen jaren een duidelijkere plek gekregen in de curricula. Zo is het domeinonderdeel WOOD (Werkveld, Ondernemerschap, Onderzoek en Digitalisering) toegevoegd. Daarin leren studenten wat erbij komt kijken om een project te realiseren, externe partijen te benaderen, begrotingen op te stellen, te onderhandelen en exposure te genereren. Dit is vertaald naar de examenprojecten DIZO (B Dans) en EXCEP (B Docent Dans) waarin studenten zelfstandig hun ondernemerschap in praktijk brengen. In aansluiting op het thema healthy ageing levert LMIPA op verschillende vlakken een bijdrage, zoals aan de maatschappelijke impact van de Hanze en LMIPA op de samenleving, met name op het gebied van verkleinen van kansen-ongelijkheid, stimuleren van participatie en een gezonde leefstijl, in de vorm van maatschappelijke projecten binnen de opleiding B Docent Dans. Binnen de Ba Dans dragen studenten bij op maatschappelijk relevante evenementen zoals het Bevrijdingsdans festival. Daarnaast wil LMIPA een systematiek ontwikkelen om praktijkdocenten in een vroeg stadium, dus voordat zij bij de orthopeed zitten of andere (ook psychische) klachten krijgen, voor te bereiden op het feit dat zij op een gegeven moment het fysiek en psychisch zware vak niet meer optimaal kunnen uitvoeren. In aansluiting hierop zullen omscholingstrajecten worden aangeboden, dit wederom in een vroeg stadium.
Leg meer focus op Frankrijk/Italië en Spanje in plaats van vrijwel uitsluitend het Angelsaksisch taalgebied, dit ten gunste van een breder toekomstig werkveld.	De inspanningen met als doel de uitbreiding van het internationale netwerk en partners zijn in eerste instantie vertraagd door de corona-uitbraak, in Spanje (Madrid) hebben de opleidingen twee partners gevonden waarmee het internationale netwerk is uitgebreid: Real Escuela Superior de Arte Dramático (RESAD en Conservatorio Superior de Danza María de Ávila. RESAD richt zich op de Musical Theatre-afdeling, María de Ávila is de eerste partner op het gebied van dans.

De stijgende lijn die het werkveld ervaart ten aanzien van zangresultaten voort te zetten	De feedback vanuit het werkveld op de zangresultaten van studenten laat ook sinds de vorige accreditatie een stijgende lijn zien. Zo ontvingen de opleidingen positieve feedback van de casting director van Stage Entertainment.
---	---

In onderstaande hoofdstukken beschrijft het auditpanel zijn bevindingen met betrekking tot de standaard 1 t/m 4 van het Beoordelingskader voor een instelling met ITK³.

De drie opleidingsprogramma's zijn in hun fundament grotendeels gelijk. Waar zij verschillen, is dit expliciet beoordeeld en in de tekst aangegeven.

³ ITK staat voor Instellingstoets Kwaliteit.

4. OORDELEN OP HET NIVEAU VAN DE STANDAARDEN

4.1. Beoogde leerresultaten

Standaard 1: De beoogde leerresultaten passen bij het niveau en de oriëntatie van de opleiding en zijn afgestemd op de verwachtingen van het beroepenveld en het vakgebied en op internationale eisen.

Toelichting NVAO: De beoogde leerresultaten beschrijven aantoonbaar het niveau (associate degree, bachelor of master) zoals gedefinieerd in het Nederlands kwalificatieraamwerk en de oriëntatie (hbo of wo) van de opleiding. Ze sluiten bovendien aan bij de actuele eisen die vanuit het regionale, het nationale en het internationale perspectief door het beroepenveld en het vakgebied worden gesteld aan de inhoud van de opleiding. Voor zover van toepassing zijn de beoogde leerresultaten tevens in overeenstemming met relevante wet- en regelgeving.

Bevindingen

Beoogde leerresultaten en eigen profilering

LMIPA leidt studenten op tot podiumkunstenars en docenten in de segmenten Pop/Events/Show/Televisie/Film, Theaterdans en Musical. De focus binnen de opleidingen ligt op het dansen, acteren en zingen (DAZ), de zogeheten *triple threat*.

Beoogde leerresultaten bachelor en Ad Dans

Beoogde leerresultaten	Invulling Ad	Invulling bachelor
Creërend (artistiek) vermogen	De afgestudeerde is in staat zelfstandig betekenis te geven aan artistiek werk.	De afgestudeerde is in staat om vanuit een eigen artistieke visie betekenis te geven aan artistiek werk.
Ambachtelijk vermogen	De afgestudeerde past brede instrumentele vaardigheden en kennis op aanwijzing van docenten/makers toe binnen de opleidingscontext.	De afgestudeerde past brede instrumentele vaardigheden en kennis vakmatig toe in zijn werk
Onderzoekend en reflectief vermogen	De afgestudeerde komt door onderzoek en reflectie tot inzicht en kennis voor zijn functioneren, stelt eigen en andermans werk volgens de aangedragen kaders ter discussie en kan onder begeleiding inzichten omzetten in handelen.	De afgestudeerde komt door onderzoek, en reflectie tot inzicht en kennis voor zijn functioneren als professional en kan deze inzetten in artistieke en maatschappelijke context
Vermogen tot groei en vernieuwing	De afgestudeerde kent eigen sterke en zwakke punten, absorbeert informatie, ideeën en oplossingen van docenten en professionals uit het vakgebied om deze vervolgens te gebruiken binnen de opleidingscontext.	De afgestudeerde kan zijn kunstenaarschap en zijn werkwijze blijvend ontwikkelen en verdiepen en levert hierdoor een bijdrage aan de ontwikkeling van het vakgebied en de maatschappij.
Ondernemend en organiserend vermogen	De afgestudeerde kan onder begeleiding van docenten/makers aangedragen opdrachten en eigen ambities effectief vormgeven binnen de opleidingscontext en heeft handelingsalternatieven om problemen op te lossen.	De afgestudeerde kan zijn ambities effectief vormgeven in een interdisciplinair en (inter)nationaal werkveld van de uitvoerende kunsten.

Communicatief vermogen	De afgestudeerde is in staat tot effectieve interactie binnen de opleidingscontext.	De afgestudeerde is in staat tot effectieve interactie binnen uiteenlopende beroepscontexten.
Vermogen tot samenwerking	De afgestudeerde werkt samen met derden en draagt gedeelde verantwoordelijkheid voor de totstandkoming van een artistiek product of proces binnen de opleidingscontext.	De afgestudeerde draagt vanuit zijn functie constructief bij aan de totstandkoming van een (artistiek) product of proces.

Tabel 1: beoogde leerresultaten B en Ad Dans

De zeven beoogde leerresultaten (ook wel competenties) van de **Ad Dans** zijn gebaseerd op het Landelijk Profiel van de B Dans⁴. Deze zijn uitgewerkt in gedragsindicatoren en beschrijven het eindniveau dat studenten bij het afstuderen dienen te beheersen. De eindcompetenties en gedragsindicatoren zijn teruggeschreven naar de niveaus van de verschillende treden. Het auditpanel constateert dat de leeruitkomsten gekoppeld zijn aan het Europees Kwalificatieraamwerk (EQF) niveau, 5 (Ad-niveau). Ook zijn de leeruitkomsten geijkt aan de Dublin Descriptoren die het niveau beschrijven waarop een Ad-student zou moeten uitstromen binnen Europa. Het auditpanel is te spreken over de invulling van de competenties van de Ad Dans die studenten opleidt tot het vervullen van ensemblerollen in het nationale werkveld, passend bij het niveau van de opleiding.

De **Ba Dans** heeft dezelfde leerresultaten als de Ad, alleen met een andere invulling, die mede door de focus op het eigen werk, passend is voor het bachelorniveau volgens het auditpanel. De Ba Dans richt zich meer dan de Ad op artistieke vaardigheden, multidisciplinariteit, ondernemerschap en individuele verdieping, waardoor afgestudeerden zelfstandig kunnen werken en een eigen visie op hun vakgebied hebben. Alumni van de bachelor zijn breed inzetbaar voor ensemble, cover- en hoofdrollen in het nationale en internationale werkveld.

Beoogde leerresultaten Docent Dans

Beoogde leerresultaten	Invulling
Artistiek (ambachtelijk/creërend) vermogen	De afgestudeerde heeft een coherente artistieke visie van waaruit hij artistieke processen en producten realiseert. Hiermee inspireert en begeleidt hij lerenden in hun persoonlijke artistieke ontwikkeling.
Kritisch reflectief en onderzoekend vermogen	De afgestudeerde komt door reflectie en onderzoek tot inzicht en kennis voor zijn functioneren als professional. Hij zet zijn onderzoeksvaardigheden in om lerenden te stimuleren bij de ontwikkeling van een onderzoekende houding en te begeleiden bij het doen van eenvoudig onderzoek.
Interpersoonlijk vermogen	De afgestudeerde beschikt over een breed spectrum aan communicatieve kennis en vaardigheden. Daarmee brengt hij, vanuit zijn ambassadeurschap voor de kunsten, effectieve interacties en samenwerkingsvormen tot stand in verschillende beroepscontexten.
Omgevingsgericht vermogen	De afgestudeerde signaleert en onderzoekt relevante ontwikkelingen in de (culturele) diversiteit van de globaliserende samenleving. Hij benut kansen en mogelijkheden om op een zakelijke en georganiseerde wijze de verbinding te leggen met zijn beroepspraktijk.
Pedagogisch-didactisch vermogen	De afgestudeerde beschikt over een breed spectrum aan pedagogische en didactische kennis en vaardigheden.

⁴ Ten tijde van het opstellen van de beoogde leerresultaten van de Ad Dans was er nog geen opleidingsprofiel Dans op Ad niveau. Dat is nu in ontwikkeling.

	Daarmee brengt hij voor individuele en groepen lerenden veilige en krachtige leeromgevingen tot stand
--	---

Tabel 2: beoogde leerresultaten Docent Dans

De beoogde leerresultaten van de **Ba Docent Dans** zijn afgeleid van de Landelijke opleidingsprofielen 2018 van de kunstvakdocentopleidingen. Ook zijn ze, net als bij de dansopleidingen, gebaseerd op het EQF, de Dublindescriptoren en uitgewerkt in gedragsindicatoren. Door de brede oriëntatie leidt de opleiding studenten op tot docenten Performing Arts. Het accent binnen de opleiding ligt zowel bij het opleiden tot kundige docenten alsmede tot het opleiden tot bedreven podiumkunstenars. De opleidingen Ba Dans en Docent Dans hebben een grotendeels gemeenschappelijke propedeuse en hebben ook in de hoofdfase veel overlap, waarbij er bij de Docent Dans opleiding veel aandacht is voor methodiek en didactiek. Daarnaast besteedt de opleiding veel aandacht aan ondernemend vermogen en het ontwikkelen van leergangen voor uiteenlopende doelgroepen, afgestemd op leeftijd en niveau. Studenten van deze opleiding komen te werken in de segmenten basis- en voortgezet onderwijs (binnenschools), kunsteducatie (buitenschool/recreatief), kunstvakopleidingen (voor- en vakopleidingen) en culturele instellingen/gezelschappen.

De competenties en bijbehorende gedragsindicatoren van alle drie de opleidingen zijn verdeeld over een aantal examenonderdelen die zijn gekoppeld aan één van de vijf domeinen: danstechnisch domein, muziektheaterdomein, flexdomein, kennisdomein en integratiedomein (zie verder Standaard 2). Een recente ontwikkeling met betrekking tot de competenties en indicatoren is dat deze verder geoperationaliseerd zijn tot domeindoelen. De domeindoelen zijn gekoppeld aan de kennisbasis van de verschillende opleidingen en geven inzicht in waar per trede en per domein middels welke thema's waaraan gewerkt wordt.

Diversiteit binnen de studentenpopulatie vindt LMIPA erg belangrijk. De doorstroom van de vooropleiding naar de hbo-opleidingen is hoog. Deze vooropleidingen zitten verspreid over het land zodat ze toegankelijk zijn voor iedereen. Mensen die de opleiding niet kunnen betalen kunnen hulp krijgen vanuit een speciale foundation. Het auditpanel zag de diversiteit tijdens de audit terug en vindt dit een compliment waard.

De landelijke beroeps- en opleidingsprofielen van de Ba Dans en Docent Dans opleiding worden herzien en zijn waarschijnlijk medio 2025 gereed. LMIPA is ook betrokken bij de ontwikkeling van deze profielen maar maakt hierin voor haar opleidingen eigen keuzes. Zo ligt het accent in het profiel van Docent Dans minder op de ambachtelijke competentie. Hierin houdt LMIPA haar eigen kwalificaties aan.

Het auditpanel is erg te spreken hoe de opleidingen hun competenties hebben vormgegeven waarbij zij kijken naar de landelijke profielen en hierin eigen accenten aanbrengen. Het panel zag een hoog ambitieniveau bij iedereen die het sprak.

Visie op onderzoek

LMIPA ziet onderzoekend vermogen als een belangrijke competentie voor performing artists en docenten Performing Arts. Onderzoeken, bevragen en reflecteren zijn volgens de visie van LMIPA essentieel voor het uitvoeren van bestaande werken en voor het ontwikkelen van nieuwe werken en lessen. Bovendien kan onderzoekend vermogen toekomstige professionals ondersteunen in de ontwikkeling van hun loopbaan vanuit principes van *Life Long Learning* zodat zij blijven bijdragen aan de sector als onderdeel van de samenleving. Deze visie is uitgewerkt in vier pijlers:

- Bewust kunnen nadenken.
- Ontbrekende kennis kunnen creëren.
- Passende methodes doelgericht inzetten.
- Nieuwe kennis kunnen delen.

Hierbij vindt LMIPA de koppeling tussen onderzoekend vermogen en de beroepspraktijk belangrijk. Het auditpanel vindt de visie op onderzoekend vermogen passend bij het kunstvakonderwijs en waardeert het dat de opleidingen hierin de ontwikkelingen binnen het hbo volgen.

Afstemming met vakgenoten en het werkveld

Het Lucia Marthas Institute for Performing Arts (LMIPA) heeft veel structurele en langdurige contacten met het (internationale) werkveld, mede doordat veel docenten zelf ook nog werkzaam zijn in het vakgebied. Zo heeft LMIPA goed zicht op actuele ontwikkelingen in het werkveld en ziet zij hoe afgestudeerden landen in de beroepspraktijk. Het werkveld is betrokken bij alle fasen van de opleidingen. Zij adviseren bij het op- en bijstellen van het curriculum, geven les, beoordelen praktijktentamens en examens en begeleiden praktijkstages en projecten.

Jaarlijks heeft LMIPA een *round-table-gesprek* met een aantal vertegenwoordigers uit het werkveld. Hierin worden onder andere beoogde vernieuwingen voorgelegd en nieuwe inzichten vanuit het werkveld besproken. Daarnaast hebben de opleidingen ook veel contact met het werkveld doordat experts uit de beroepspraktijk zitting hebben in de beoordelingscommissie van examens. Een vertegenwoordiger uit het werkveld waar het auditpanel mee sprak gaf aan dat het contact met de opleidingen hecht is en dat hij door de opleidingen gehoord wordt. Zaken die hij in het verleden heeft aangegeven zijn door LMIPA opgepakt. En ook het auditpanel merkte op dat de opleidingen nauwe relaties hebben met het werkveld, ook over de grens.

Het auditpanel is te spreken over de nauwe contacten die LMIPA onderhoudt met het (internationale) werkveld. Vooral de aandacht binnen de opleidingen Ba en Ad Dans voor de Duitse markt, en Duitse taal, vindt het panel heel passend, aangezien hier veel werkgelegenheid is voor studenten. Alle Dans en Docent Dans opleidingen hebben contact met elkaar via onder meer het Netwerk Dans en het Landelijk Overleg Docent Dans (LODD). Hierin bespreken zij onder andere de nieuwe beroepsprofielen van de opleidingen en organiseren peer reviews. Desgevraagd geven de opleidingen aan dat de contacten binnen de landelijke overleggen goed en constructief zijn.

Weging en Oordeel – voldoet

De **Ad Dans** kent zeven leerresultaten (competenties) die zijn afgeleid van het landelijke profiel van de Ba Dans. Deze zijn uitgewerkt in gedragsindicatoren en afgestemd op het niveau van het Europees Kwalificatieraamwerk (EQF 5) en de Dublin Descriptoren. Ze leiden studenten op tot het vervullen van ensemblerollen binnen het nationale werkveld.

De **Ba Dans** hanteert dezelfde leerresultaten als de Ad, maar met een diepgaandere invulling passend bij het bachelorniveau. De focus ligt hier sterker op artistieke ontwikkeling, multidisciplinariteit, ondernemerschap en individuele verdieping, waardoor afgestudeerden zelfstandiger kunnen werken en breder inzetbaar zijn, ook internationaal.

De leerresultaten van de **Ba Docent Dans** zijn gebaseerd op het landelijke profiel voor kunstvakdocenten (2018), het EQF en de Dublin Descriptoren. De opleiding combineert het opleiden tot docent én podiumkunstenaar, met aandacht voor ondernemerschap en het ontwikkelen van lesprogramma's voor diverse doelgroepen. Afgestudeerden werken in het onderwijs, de kunsteducatie en culturele instellingen.

Het auditpanel is erg te spreken hoe de opleidingen hun competenties hebben vormgegeven waarbij zij kijken naar de landelijke profielen maar hierin eigen accenten aanbrengen. Het panel zag een hoog ambitieniveau bij alle gesprekspartners.

Het auditpanel vindt de visie van LMIPA op onderzoekend vermogen (namelijk als essentieel voor de professionele ontwikkeling in de Performing Arts) passend en actueel binnen het kunstvakonderwijs. Het panel prijst de opleiding voor het volgen van de landelijke ontwikkelingen met betrekking tot onderzoekend vermogen.

LMIPA onderhoudt intensieve en structurele contacten met het (internationale) werkveld, onder meer via docenten die actief zijn in de praktijk en door betrokkenheid van professionals bij curriculumontwikkeling, lessen, examens en stages. Het auditpanel waardeert deze nauwe samenwerking en vindt vooral de focus op de Duitse markt passend gezien de werkgelegenheid voor afgestudeerden van Ba en Ad Dans.

Gezien bovenstaande komt het auditpanel voor alle drie de opleidingen tot het oordeel 'voldoet' op standaard 1.

4.2. Onderwijsleeromgeving

Standaard 2: Het programma, de onderwijsleeromgeving en de kwaliteit van het docenten-team maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde leerresultaten te realiseren.

Toelichting NVAO: De beoogde leerresultaten zijn adequaat vertaald in leerdoelen van (onderdelen van) het programma. Hierbij wordt rekening gehouden met de diversiteit van de toegelaten studenten. De docenten zijn zowel inhoudelijk als didactisch voldoende deskundig om de opleiding te verzorgen en geven begeleiding. De onderwijsleeromgeving bevordert dat studenten op actieve wijze deelnemen aan de vormgeving van het eigen leerproces (*student-centred*).

Indien het onderwijs in een andere taal dan het Nederlands wordt verzorgd, motiveert de opleiding deze keuze. Dit geldt ook indien de opleiding een anderstalige opleidingsnaam hanteert. Docenten beschikken over voldoende beheersing van de taal waarin zij doceren.

Voorzieningen worden niet beoordeeld, tenzij deze specifiek voor de betreffende opleiding zijn getroffen.

Bevindingen

I. Programma

Opbouw en inhoud programma

De opleidingen duiden de studiejaren aan in treden. In onderstaande tabel geeft LMIPA weer hoe de opleidingen zijn opgebouwd. Treden 1 tot en met 8 worden aangeboden in de vooropleidingen.

FASE I HBO		FASE II HBO	
			Trede 12 B Dans B Docent Dans
		Trede 11 B Dans B Docent Dans	Eindfase Ba
	Trede 10 B Dans B Docent Dans Ad Dans	Hoofdphase	
Trede 9 B Dans B Docent Dans Ad Dans	Postpropedeuse Eindfase Ad		
Propedeuse (voor de Ad betreft dit het eerste studiejaar)			
Thema: Orientatie en confrontatie	Thema: Consolidatie en verbreding	Thema: Reflectie, kwaliteitsborgin, individualisatie en personal skills	Thema: Inspiratie, personal skills, werkveld, ondernemerschap en zelfstandigheid
Vaardigheden leerlijn, Theoretische leerlijn, Reflectie leerlijn, Praktijk leerlijn, Onderzoekend vermogen leerlijn, Integratie leerlijn			

Tabel 3: Opbouw treden programma

De zes doorlopende leerlijnen lopen voor alle drie de opleidingen het gehele onderwijsprogramma door. De vaardighedenleerlijn komt aan bod in de domeinen Dans en Muziektheater. De praktijkleerlijn loopt gedurende de gehele opleiding door binnen het Integratiedomein. De theoretische leerlijn zit onder meer in het Kennisdomein, maar wordt ook in de andere domeinen aan de hand van ondersteunende theorie aangeboden. De reflectieleerlijn verloopt via het portfolio en het domeinonderdeel Personal Development (onderdeel van het kennisdomein, zie hieronder) en de projecten vormen de integratieleerlijn.

Iedere trede is opgedeeld in vijf periodes, die ieder ongeveer zeven weken duren, periode A t/m E.

Het auditpanel zag terug in verschillende documenten dat alle drie de opleidingen een duidelijke koppeling hebben tussen de beoogde leerresultaten en de inhoud van de programma's. Voor iedere opleiding is overzichtelijk gedocumenteerd wat de competenties zijn, welke gedragsindicatoren daarbij horen en welke domeindoelen daaraan gesteld zijn. Op basis van deze documenten maken docenten hun lessen. Ook was het panel erg te spreken over de doorlopende leerlijnen van de treden, die starten op de vooropleidingen. Ook de studenten die niet de vooropleidingen hebben gevolgd komen goed mee.

LMIPA heeft het onderwijs van de drie opleidingen ondergebracht in vijf domeinen, zie onderstaand overzicht.

Domein	B Dans	Ad Dans	B Docent Dans
Danstechnisch domein	De beheersing van danstechniek staat hierin centraal. Dit domein is onderverdeeld in een kern- en basisdeel. Studenten verwerven de technische beheersing in het basisdeel en in het kerndeel wordt een brug geslagen tussen de techniek, de verschillende dansstijlen en het werkveld.		
Muziektheater domein	De beheersing van de muziektheatertechnische onderdelen staan hierin centraal.		
	Ook in dit domein geldt voor deze opleidingen dat er een kern- en basisdeel is met een gelijke verdeling als bij het danstechnisch domein.		
Flexdomein	Binnen dit domein krijgen studenten de mogelijkheid om een persoonlijke leerroute vorm te geven.		
	Studenten hebben de mogelijkheden om domeinonderdelen uit de B Docent Dans te kiezen waardoor het mogelijk is om vanaf trede 10 de Dans en Docent Dans opleiding tegelijkertijd te volgen; het Plus de Deux-traject.	Ad-studenten kunnen ook onderdelen uit de opleiding Docent Dans volgen en zo kennismaken met het lesgeven.	Studenten specialiseren zich in trede 11/12 in het lesgeven in een specifieke stijl.
Kennisdomein	Hierin verwerven studenten kennis van de theoretische en historische achtergrond van de (podium)kunst c.q. de onderwijstheorie.		
Integratiedomein	Binnen dit domein maken studenten kennis met het toekomstige werkveld door middel van podiumpraktijkstages en domein-oversteigende projecten, passend bij de studiefase waarin de student zich bevindt.		
			Aanvullend wonen studenten lessen bij en leren zelfstandig lesgeven door midden van stages.

Tabel 4: overzicht domeinen

De inhoud van de domeinen is afgestemd op de trede en fase van de opleiding waarin studenten zich bevinden.

Studenten waar het auditpanel mee sprak zijn erg te spreken over de inhoud van de drie opleidingen. Zij zijn blij dat ze breed opgeleid worden, dat ze de mogelijkheid hebben om te ontdekken wat bij hen past en dat ze een sterke ambachtelijke basis hebben. Ook waarderen studenten dat hen discipline wordt aangeleerd. Dit laatste wordt eveneens erkend door het werkveld waar het auditpanel mee sprak. En ook het auditpanel zag dit terug, in de brede zin van het woord. Studenten hebben veel liefde en respect voor het vak, voor zichzelf en voor de ander. Een mooie en passende houding, ook voor het toekomstige werkveld volgens het panel.

Tevens is het auditpanel erg te spreken over de onderwijsprogramma's die goed in elkaar zitten. De doorlopende leerlijnen zorgen voor een logische en heldere opbouw van het onderwijs. Ook de verdeling die de dansopleidingen maken in Dans, Zang en Acteren vindt het panel logisch en passend bij de beoogde leerresultaten.

Eigen leerproces

Binnen de onderwijsprogramma's hebben studenten veel mogelijkheden om eigen accenten aan te brengen en een eigen leerroute te kiezen.

Binnen het flexdomein bieden de opleidingen Dans en Docent Dans keuzeonderwijs (flex) aan, gericht op verdieping en verbreding, met een totale omvang van 30 EC. Studenten gebruiken deze ruimte meestal om zich verder te bekwamen in dans, zang of acteren.

Ook stellen bovengenoemde twee opleidingen voor hun studenten in trede 11 en 12 skills-pakketten samen waar studenten uit kunnen kiezen. Bij Dans gaat dit om pakketten waarin studenten kunnen verdiepen of verbreden in de skills Rhythm, Fusion en Song and Music. Ook kiezen Dans studenten in deze treden een verdiepende richting binnen het domein Danstechniek of Muziektheater.

De Docent Dans opleiding biedt pakketten aan in de skills Ritme, Techniek en Musical. Hierbij gaat het niet alleen over de technische en kunstzinnige vaardigheden maar ook om de methodische en didactische vaardigheden om de skills over te brengen op leerlingen.

Studenten Dans en Docent Dans kunnen sinds studiejaar 2024-2025 een individuele leerroute volgen bij een partnerinstelling in het buitenland. Ook wil LMIPA studenten de mogelijkheid bieden om kleinere onderwijseenheden te volgen bij een andere opleiding binnen de Hanze of een partnerinstelling.

Voor alle drie de opleidingen geldt dat er binnen het Danstechnisch domein les wordt gegeven op twee niveaus: op het niveau van de eigen trede (tredenlessen) en op een hoger niveau dan de eigen trede (niveaulessen). Zo wordt bij bijvoorbeeld Ballet, Moderne Dans, Jazz Dans, Tap maar ook Muziektheorie en Solfège gewerkt met niveaulessen. Studenten krijgen alleen les op het eigen niveau of hoger, maar niet lager.

Op diverse momenten in het studiejaar vinden Intensives plaats. Studenten krijgen gedurende een aantal dagen les van experts waarbij de focus volledig ligt op een bepaalde techniek en/of stijl.

Ook kunnen studenten van alle drie de opleidingen zich aanmelden voor het honoursprogramma. Dit programma biedt extra uitdagingen voor studenten die uitblinken. Een honoursstudent voert opdrachten uit op een dieper niveau.

Zoals ook in de inleiding vermeld biedt LMIPA ook de Plus de Deux route aan. Studenten volgen dan beide bacheloropleidingen tegelijkertijd. Studenten die de dubbele opleiding volgen geven aan dat het veel werk is maar zij zijn wel heel blij dat zij de mogelijkheid hebben om beide opleidingen tegelijk te volgen. En ook het auditpanel waardeert het dat LMIPA studenten deze mogelijkheid biedt.

Het auditpanel heeft tijdens de visitatie van alle drie de opleidingen demonstraties gezien en was erg onder de indruk van het hoge niveau van de danskwaliteiten van studenten. Ook de presentatievaardigheden van de Docent Dans studenten maakten indruk op het panel.

Het auditpanel constateert dat het curriculum heel degelijk in elkaar zit maar merkte op dat de onderwijsprogramma's vol zijn. Studenten beamen dit, met name jaar 2 is vol en zwaar. Studenten vinden dit niet erg omdat zij bezig zijn met hun passie. Daarnaast geven studenten aan dat de docenten de studenten beschermen wanneer zij het idee hebben dat een student te veel doet. En als het toch te veel is voelen studenten de ruimte daar iets van te zeggen en dan wordt er ook iets met hun feedback gedaan. Het auditpanel ziet dat LMIPA meer lucht in de programma's wil brengen en beveelt de opleidingen aan om hiermee door te gaan zodat er meer balans is tussen rust en activiteit, door wellicht de studielast meer te verdelen over het jaar. Meer ruimte in het onderwijsprogramma geeft studenten ook meer tijd om te reflecteren op hun werk, wat belangrijk is voor de groei van jonge professionals.

Onderzoekend vermogen

Zoals eerder al vermeld heeft onderzoekend vermogen binnen de drie opleidingen een duidelijke link met de beroepspraktijk. Dit zag het auditpanel ook terug in de bestudeerde documenten en gesprekken tijdens de audit. De leerlijn onderzoekend vermogen is verweven met opdrachten uit het Performing Arts-werkveld.

Onderzoekend vermogen komt binnen het praktijkdomein, het theoriedomein en het integratiedomein aan bod waarin onder andere de praktische stappen van artistiek onderzoek aan bod komen, studenten leren te reflecteren, inzicht opdoen in praktijkonderzoek en het opzetten van eigen projecten.

Binnen het integratiedomein heeft een wijziging plaatsgevonden waarbij Theatertheorie en Performing Knowledge aan elkaar gekoppeld zijn. Studenten ontwikkelen hun eigen ideeën voor performatieve werken en voeren deze uit, waarbij het maakproces, en reflectie daarop, onderdeel zijn van het onderzoek. Dit verstevigt de koppeling tussen onderzoek en de beroepspraktijk en maakt onderzoek voor studenten leuker om te doen.

LMIPA maakt onderscheid in het doen van onderzoek op bachelor- en Ad-niveau. Bij de bacheloropleidingen is onderzoekend vermogen gebaseerd op kunst die toegepast is op het werkveld van Performing Arts:

- Performing Arts als onderzoek (artistiek onderzoek): maken en onderzoeken van Performing Arts gaan hand in hand.
- Performing Arts in onderzoek: artistieke vormen ondersteunen het onderzoek.
- Onderzoek over Performing Arts: Performing Arts is het onderwerp van het onderzoek.

Studenten gaan voornamelijk aan de slag met artistiek onderzoek met betrekking tot het ontwikkelen van de eigen beroepscompetenties.

Het onderzoekend vermogen van de Ad richt zich op het ontwikkelen van een onderzoekende houding. De opleiding verwacht niet van de student dat hij zelfstandig onderzoek gaat doen maar wel dat hij kritisch kan kijken, zelfstandig aan opdrachten kan werken en eventueel verbeteringen kan aan brengen. Hierbij wordt de gehele opleiding de koppeling gemaakt tussen het maken en onderzoeken van Performing Arts.

Intake

LMIPA hanteert een zorgvuldig toelatingsproces. Kandidaten doen een auditie die bestaat uit drie rondes. Tijdens de eerste ronde volgen kandidaten auditielessen in een aantal disciplines. Daarna kijkt LMIPA naar het fysieke niveau van de kandidaten en tot slot volgt er een intakegesprek. Ook moeten kandidaten een motivatiebrief schrijven en is er een medische keuring.

Kandidaten die door alle rondes heenkomen worden toegelaten.

Het aannameproces voor de Docent Dans opleiding is iets uitgebreider omdat daar ook de didactische kwaliteiten worden getoetst.

Bij de Dansopleidingen komen de meeste studenten van de vooropleiding (zo'n 85%) van Lucia Marthas. Bij de Docent Dans ligt dit iets lager (50%).

Het auditpanel constateert dat de audities zorgvuldig gebeuren. Wel geeft het panel als advies mee aan LMIPA om met nieuwe studenten te bepalen wat hun 0-niveau is en wat het perspectief is voor de nabije toekomst. Dit geeft studenten duidelijke doelen en een helder beeld wat hun sterke en zwakke punten zijn. Daarnaast geeft het de opleidingen ook zicht op waar studenten staan.

Stage

Het lopen van stage is een belangrijk onderdeel van de opleidingen en gebeurt gedurende alle leerjaren. Er is geen vaste, langdurige stageperiode zoals bij veel andere hbo-opleidingen. Stages binnen de opleidingen dragen bij aan het realiseren van de doelstellingen van de praktijkopdrachten. LMIPA stelt eisen aan de stages, namelijk dat de stage:

- aansluit bij de reële en actuele beroepspraktijk op hbo-niveau.
- bijdraagt aan de pedagogisch didactische en/of creatieve verbreding en verdieping van de student en/of
- bijdraagt aan het ontwikkelen van een visie op het toekomstige werkveld en/of

- bijdraagt aan het bewust worden van de ontwikkelingsmogelijkheden in het werkveld en/of
- de student leert te functioneren als docent, maker, ondernemer of podiumkunstenaar in een professioneel team en/of
- de student in staat stelt een eigen netwerk op te bouwen en/of te onderhouden in het werkveld.

Het stagebeleid is verschillend voor de Dansopleidingen en de Docent Dans opleiding. Studenten van de Dansopleidingen lopen veelal korte stages bij bijvoorbeeld theater-, evenementen- en televisieproducties. Langdurige stages zijn ook mogelijk, maar daar zijn vanwege het missen van lessen gedurende een langere periode wel voorwaarden aan verbonden. Stages bij de Docent Dans opleiding duren langer.

LMIPA is nauw betrokken bij de stages die studenten lopen. Zo zorgt zij er bij de Dansopleidingen voor dat studenten niet te veel lessen missen door bijvoorbeeld twee studenten één stageplek te laten vervullen zodat zij voldoende ruimte overhouden om lessen te volgen. Ook houdt LMIPA goed in de gaten of stages en de bijbehorende begeleiding passend zijn voor de studenten. Vanwege de lange en nauwe contacten met het werkveld heeft LMIPA hier goed zicht op. Daarnaast kiest LMIPA er in verschillende gevallen voor om studenten in de eerste jaren van de opleiding intern te laten auditeren voor een stageplek zodat zij bijvoorbeeld niet in het derde jaar al geconfronteerd worden met harde audities, “ze moeten al lang genoeg vechten”, aldus LMIPA. Stages voor de Docent Dansopleiding zijn te verdelen in drie categorieën:

1. Educatieve stages, dit kunnen onder andere zijn:
 - Stages bij het leerbedrijf MIPA⁵. Studenten lopen in jaar 1 en 2 mee met ervaren docenten. Vanaf jaar 3 geven studenten zelfstandig les in duo's waarbij zij worden begeleid door een coach.
 - Het praktijkgedeelte van het Cultureel Educatief Project (CEP). Het CEP biedt studenten de gelegenheid om hun theoretische kennis op het gebied van kunst-educatie, pedagogiek en maatschappelijke betrokkenheid toe te passen in de praktijk. Studenten ontwikkelen en realiseren educatieve projecten in het primair en voortgezet onderwijs, waarbij actuele maatschappelijke thema's en elementen uit de jongerencultuur centraal staan. Door het werken met verschillende doelgroepen en onderwijscontexten doen studenten praktijkervaring op en verdiepen zij hun inzicht in de maatschappelijke betekenis van de podiumkunsten.
 - De praktijklessen CKV⁶ en KUA⁷ in het voortgezet onderwijs die binnen het vak kunsteducatie worden voorbereid.
 - De lessen Dans aan leerlingen van het voortgezet onderwijs.
2. Theaterpraktijkstages: Deze zijn gericht op uitvoerende performances.
3. Projectstages: Dit zijn stages bij sociaal maatschappelijke projecten die door MIPA zijn ontwikkeld en worden uitgevoerd op basis- en middelbare scholen. Een voorbeeld hiervan is Project WAUW dat is ontwikkeld voor asielzoekerskinderen in het primair onderwijs.

Het auditpanel zag ook dat studenten van de drie opleidingen adequaat worden begeleid tijdens de stage. De begeleider op de werkplek moet aan verschillende eisen voldoen en LMIPA stuurt ook altijd een begeleider vanuit de opleiding mee.

Internationalisering

De beroepspraktijk waar LMIPA studenten voor opleidt is internationaal, met name voor de Dans opleidingen. LMIPA zorgt er dan ook voor dat studenten in aanraking komen met het internationale werkveld. Dit gebeurt onder meer door uitwisselingsprogramma's met de internationale partners, studiereizen en de inzet van internationale (gast)docenten en choreografen binnen diverse domeinonderdelen, zoals het Project Integratie en de Intensives

⁵ MIPA is een erkend leerbedrijf en verzorgt de voortrajecten van LMIPA.

⁶ Culturele en kunstzinnige vorming

⁷ Kunst algemeen

Voorbeelden van internationale partners zijn de Musik und Kunst Privatuniversität der Stadt Wien (Wenen), Real Escuela Superior de Arte Dramatico (Madrid), Conservatorio Superior de Danza María de Ávila (Madrid), Riverdream Productions (Riverdance) (Ierland) en The Verdon Fosse Legacy LLC (New York), Folkwang Universität der Künste (Essen), Högskolan för scen och musik (Göteborg, MTU School of Music, Cork (Ierland)

Met bovengenoemde partners bestaan uitwisselingsovereenkomsten, zowel voor docenten als studenten. Er worden gezamenlijke projectweken georganiseerd waarin studenten en docenten van verschillende Dans opleidingen met elkaar samenwerken. Ook krijgen studenten een aantal VIS-modules (Virtueel Internationale Samenwerking) aangeboden waarin studenten van LMIPA samen met studenten van internationale partnerscholen kennismaken met belangrijke makers. Binnen de Docent Dans opleiding is internationalisering nog enigszins onderbelicht, al zijn er voor deze studenten ook mogelijkheden om ervaring op te doen in het buitenland, bijvoorbeeld via het honourstraject. Ook gaan studenten van beide bacheloropleidingen samen op studiereis naar New York.

II. Docenten en begeleiding

Docenten

Het auditpanel constateert dat het docententeam, dat voor alle drie de opleidingen werkt, bestaat uit voldoende en gekwalificeerde mensen. Het team is te verdelen in kerndocenten (met een aanstelling van 0,5 fte of meer) en specialisten (met een kleine aanstelling van 0,2 fte of minder).

Ook maakt LMIPA gebruik van gastdocenten, bijvoorbeeld bij het Project Integratie, de Intensives en ook binnen het reguliere onderwijs.

De kerndocenten hebben veel ervaring in het werkveld, of zijn daar nog in werkzaam, en zijn vaak al lang in dienst bij LMIPA. Kerndocenten dienen flexibel te zijn zodat zij op meerdere plekken binnen LMIPA inzetbaar zijn. Iedere docent heeft een supervisor (een domeincoördinator, teamleider of manager) die met hem of haar voortgangs- en functioneringsgesprekken voert. Ook bezoekt de supervisor een aantal lessen van de docent. Het voordeel van deze systematiek is volgens het management van LMIPA, en ook volgens de docenten, dat de lijnen kort zijn en het managementteam op de hoogte is van alles wat er speelt binnen het team.

Docenten waar het auditpanel mee sprak gaven aan dat LMIPA echt een community is, zo houden docenten ook contact met de studenten als zij zijn afgestudeerd. Docenten waarderen de ruimte die zij krijgen om innovaties in de opleidingen te verwerken.

De betrokkenheid van LMIPA bij de docenten komt ook naar voren in het feit dat zij een systematiek aan het ontwikkelen is om praktijkdocenten voor te bereiden op het feit dat zij op een gegeven moment hun vak (om fysieke of psychische redenen) niet meer kunnen uitoefenen. Zij krijgen dan een omscholingstraject aangeboden. Het auditpanel complimenteert LMIPA met dit initiatief.

LMIPA heeft een meerjaren-bijscholingsplan ontwikkeld waarin medewerkers zich kunnen bijscholen in vier categorieën: vakinhoudelijk, didactisch, verplichte procedurele of wettelijke thema's en bijscholing gericht op persoonlijke en/of teamontwikkeling. Zo hebben docenten recent bijscholing gevolgd over eetproblematiek bij studenten.

Iedere docent met een aanstelling van meer dan 0,2 fte dient het BDB⁸-programma te volgen. Het auditpanel was onder de indruk van de bevlogenheid van de docenten en erg te spreken over de opzet van de supervisie. Ook waardeert het panel de mogelijkheden en ruimte die LMIPA de docenten biedt om te investeren in de eigen ontwikkeling en professionalisering.

Begeleiding

Studiebegeleiding is voor alle drie de opleidingen ondergebracht in het domein onderdeel Personal Development, dat onderdeel is van het Kennisdomein. Een vaste studiebegeleider verzorgt de begeleiding waarbij aan het begin van de opleidingen aandacht is voor het bijhouden en bijsturen van de studievoortgang en waarbij de begeleiding later meer gaat over het ondersteunen

⁸ Basiskwalificatie Didactische Bekwaamheid

van de student bij het ontwikkelen van een professionele ambitie en het kiezen van passende leerroutes hierbij. Ook krijgen studenten binnen Personal Development een niet bindend persoonlijk studieadvies en wordt er geregeld stilgestaan bij het thema Sociale Veiligheid. Studenten zijn erg tevreden over de docenten, ook in hun rol als begeleiders. Gesprekken zijn open en LMIPA voelt als een familie. Ook waarderen studenten de praktijkervaring die docenten mee het onderwijs in brengen.

Ook het auditpanel vindt de studiebegeleiding sterk, vooral het feit dat studenten hun begeleider wekelijks spreken waardeert het panel.

Sociale veiligheid

Binnen LMIPA is er, ook al voor de term 'grensoverschrijdend gedrag' in het nieuws kwam, aandacht voor respectvolle omgangsvormen in de lessen. Dit vanwege het fysieke en emotionele karakter van het onderwijs in de podiumkunsten. Zowel studenten als docenten worden gestimuleerd om bewust om te gaan met grenzen en integriteit, in lijn met veranderende maatschappelijke normen en waarden. Dit doet LMIPA door hier aandacht voor te hebben in de studiebegeleiding, binnen het domein onderdeel Personal Development, de vertrouwenspersoon/het meldpunt grensoverschrijdend gedrag en middels *round-table*-gesprekken die de opleidingen voeren met studenten en medewerkers. Hierin staat sociale veiligheid structureel op de agenda. Ook bespreken docenten met studenten hoe hun feedback overkomt. Dit gaat vaak over het lichaam maar is als het goed is nooit persoonlijk bedoeld. Docenten en studenten geven aan dat gesprekken over sociale veiligheid in een open sfeer plaatsvinden.

Naar aanleiding van de Boos! Uitzending van januari 2022 over grensoverschrijdend gedrag heeft LMIPA het beleid hieromtrent aangescherpt en gecommuniceerd aan alle betrokkenen.

Twee aan het instituut verbonden psychologen zijn ook vertrouwenspersoon voor medewerkers en studenten.

Het auditpanel las in de documentatie en hoorde in de gesprekken tijdens de audit dat er veel aandacht is voor sociale veiligheid. Hoe belangrijk LMIPA dit vindt blijkt volgens het panel ook uit het feit dat LMIPA als enige dansopleiding in Nederland heeft meegewerkt aan een onafhankelijk onderzoek naar misstanden in de danswereld⁹. Het panel heeft hier veel sympathie voor.

III. Opleidingsspecifieke voorzieningen

Huisvesting

De drie opleidingen worden aangeboden in Groningen en in Amsterdam.

LMIPA heeft voor de locatie Amsterdam als doelstelling om een plek te creëren waarbij in een multiculturele omgeving voor alle leerlingen en studenten kunstonderwijs, regulier onderwijs en een internationaal podium voor de podiumkunst onder één dak worden aangeboden. De huidige verouderde en kleine locatie leent zich hier niet meer optimaal voor. LMIPA voert gesprekken over een nieuw onderkomen met de gemeente en mogelijke investeerders. Het auditpanel zag dat de locatie in Amsterdam toereikend maar wel verouderd is en waardeert de energie die LMIPA steekt in het zoeken naar een geschikte andere locatie.

Sinds 2022 zijn de opleidingen in Groningen verhuisd naar een nieuwe locatie waarin de voorzieningen zijn afgestemd op het kunstonderwijs met onder andere verschillende studio's, een theaterzaal met licht en geluid en zangstudio's. Het auditpanel kreeg de locatie Groningen in video's te zien en was erg te spreken over de faciliteiten.

Studenten die in Groningen studeren zijn ook tevreden over de voorzieningen daar. De studenten uit Amsterdam geven, net als LMIPA, aan dat de locatie verouderd is en de ruimte beperkt. Maar zij zien ook dat LMIPA hard op zoek is naar een nieuwe locatie.

⁹ Het betreft het rapport: 'Schaduw dansen; Onderzoek naar grensoverschrijdend gedrag in het dansen', door bureau Verinorm (2023)

Medische voorzieningen

LMIPA beschikt over een medische commissie bestaande uit een schoolarts (revalidatiearts), drie psychologen, drie fysiotherapeuten en afgevaardigden vanuit de studiebegeleiding. De taken van de medische commissie zijn:

- Fungeren als eerste aanspreekpunt bij blessures of mentale klachten, doorverwijzen naar specialistische hulp indien nodig;
- Herstelprogramma's opstellen;
- Communiceren met behandelaars over de voortgang;
- Informeren van de studieleiding over de voortgang;
- Advies uitbrengen aan het opleidingsmanagement inzake fysieke belastbaarheid (rooster), blessurepreventie en andere medisch gerelateerde zaken.

De commissie houdt wekelijks spreekuur en is ook per email bereikbaar. Daarnaast komt de commissie een aantal keer per jaar bij elkaar voor overleg over voorkomende casussen en evaluatie.

Online leeromgeving

AVAR is de digitale omgeving van LMIPA, gebouwd op MS SharePoint en geïntegreerd met MS Teams. Studenten en medewerkers hebben via AVAR toegang tot studiematerialen zoals de OER en readers. Communicatie verloopt via Teams of het LMIPA-emailadres. Studenten kunnen daarnaast gebruikmaken van de ICT-faciliteiten van de Hanze.

Onderdeel van AVAR is het digitale tredenportfolio. Hier verzamelen studenten documenten rondom stages, opdrachten en examenonderdelen die door de docenten via het portfolio beoordeeld kunnen worden. Ook zetten studenten reflecties in het portfolio.

Het auditpanel heeft de digitale leeromgeving bekeken en was daar erg over te spreken. De indeling is duidelijk en alle informatie die de student nodig heeft is er te vinden. Het tredenportfolio is een overzichtelijke plek waar de student zijn gemaakte werk plaatst en de feedback van docenten makkelijk kan zien.

Weging en Oordeel – voldoet

Het auditpanel vindt dat de verschillende onderwijsprogramma's goed in elkaar zitten en zag een duidelijke koppeling tussen de beoogde leerresultaten en de inhoud van de onderwijsprogramma's, duidelijk vertaald naar heldere leerlijnen. Ook hebben studenten veel ruimte om hun eigen leerproces te volgen, bijvoorbeeld door het keuzeonderwijs dat in het flexdomein wordt aangeboden. Wel zag het panel dat de programma's vol zitten, met name jaar 2. Hier is LMIPA zich bewust van en probeert hier een oplossing voor te vinden. Het auditpanel beveelt LMIPA aan hiermee door te gaan zodat er meer balans komt tussen rust en activiteit.

Onderzoekend vermogen is sterk verweven met de beroepspraktijk en geïntegreerd in praktijk-, theorie- en integratiedomeinen. Studenten leren reflecteren, praktijkonderzoek uitvoeren en eigen projecten ontwikkelen, waarbij het maakproces onderdeel is van het onderzoek. In de bacheloropleidingen staat artistiek onderzoek centraal, waarbij studenten zelfstandig onderzoek doen dat nauw verbonden is met hun beroepsontwikkeling. De Ad richt zich vooral op het ontwikkelen van een onderzoekende houding. Studenten voeren geen zelfstandig onderzoek uit, maar leren kritisch denken, zelfstandig werken en verbeteringen aanbrengen, met blijvende koppeling tussen maken en onderzoeken.

Het auditpanel constateert dat de audities om toegelaten te worden tot de opleiding zorgvuldig gebeuren. Wel adviseert het panel om met nieuwe studenten te bepalen wat hun 0-niveau is en wat de perspectieven zijn.

Stagelopen is een belangrijk onderdeel van de opleidingen en vindt plaats in alle leerjaren.

Studenten van de Dansopleidingen lopen vaak korte stages. Langdurige stages zijn ook mogelijk, LMIPA waakt er dan voor dat studenten niet te veel lessen missen. Stages bij de Docent Dansopleiding zijn langdurig.

LMIPA is nauw betrokken bij de stages en waakt ervoor dat studenten niet als goedkope krachten worden ingezet maar echt een leerzame ervaring opdoen. En ook het auditpanel zag dat studenten adequaat begeleid worden tijdens hun stages. De werkplekbegeleider moet aan verschillende eisen voldoen en ook is er altijd een begeleider vanuit de opleiding betrokken.

LMIPA zorgt er op verschillende manieren voor dat studenten in aanraking komen met het internationale werkveld, onder andere door uitwisselingsprogramma's. Binnen de Docent Dans opleiding is er minder aandacht voor internationalisering, al zijn er voor deze studenten ook mogelijkheden om internationale ervaring op te doen.

Het auditpanel oordeelt positief over het docententeam van LMIPA, dat bestaat uit voldoende en gekwalificeerde docenten met veel praktijkervaring. LMIPA hanteert een duidelijke structuur van begeleiding en evaluatie via supervisors, wat zorgt voor korte lijnen en goede afstemming binnen het team. Docenten ervaren LMIPA als een hechte community. Zij waarderen de ruimte voor innovatie en de aandacht voor hun professionele ontwikkeling, onder meer via een meerjarenbijscholingsplan en het BDB-programma. Het panel is onder de indruk van de bevologenheid van de docenten en complimenteert LMIPA met initiatieven zoals het omscholingstraject voor praktijkdocenten wanneer zij hun vak niet meer kunnen uitoefenen.

Studenten hebben een vaste studiebegeleider waar zij veel contact mee hebben. Studenten zijn erg tevreden over de begeleiding, vooral de open gesprekken en het feit dat LMIPA voelt als familie waarderen zij erg.

LMIPA besteedt structureel aandacht aan sociale veiligheid via begeleiding, gesprekken en beleid, passend bij het fysieke karakter van de opleidingen. Studenten ervaren een open sfeer. Het auditpanel waardeert deze inzet en prijst LMIPA's deelname aan onafhankelijk onderzoek naar misstanden in de danswereld.

De huisvesting van de locatie Groningen is ruim op orde, het gebouw is nieuw en passend uitgerust voor de drie opleidingen. De locatie Amsterdam is verouderd en sluit niet aan bij de wensen van LMIPA. Het auditpanel merkte dit ook op maar zag tevens de moeite die LMIPA stopt in het vinden van een nieuwe locatie.

Ondanks enkele ontwikkelpunten concludeert het panel dat alle drie de opleidingen aantonen een onderwijsleeromgeving aan te bieden die de studenten in voldoende mate in staat stelt de beoogde leerresultaten van hun opleiding te realiseren. Het auditpanel komt daarmee tot het oordeel 'voldoet' op standaard 2 voor alle drie de opleidingen.

4.3. Toetsing

Standaard 3: De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.

Toelichting NVAO: De beoordeling is valide, betrouwbaar en voldoende onafhankelijk. De eisen zijn helder voor de studenten. De kwaliteit van de tentaminering en examinering wordt voldoende gewaarborgd en voldoet aan de wettelijke deugdelijkheidsvereisten. De toetsen ondersteunen het eigen leerproces van de student. De examencommissie oefent haar wettelijke taken en bevoegdheden uit.

Bevindingen

Systeem van toetsen en beoordelen

De systematiek en inrichting van de toetsing zijn gelijk voor de drie opleidingen.

LMIPA hanteert een competentiegerichte beoordelingssystematiek. Studenten worden beoordeeld op het verwerven van alle competenties binnen een domein, en niet op losse domeinonderdelen. Alle domeinonderdelen worden wel los getoetst maar studiepunten worden toegekend als alle competenties binnen het domein voldoende zijn beoordeeld.

Deze aangepaste beoordelingssystematiek met minder losse beoordelingen, meer geïntegreerde toetsing en meer ruimte voor feedback is per studiejaar 2020-2021 ingegaan. Verticaal beoordelen heeft plaats gemaakt voor horizontaal beoordelen waarbij het accent meer is komen te liggen op het geven van feedback dan op het beoordelen. Zo is er jaarlijks nog maar één praktijktentamen moment en is het tweede tentamenmoment vervangen door individuele feedbacksessies. Zelfreflectie van de student is hierbij nog belangrijker geworden.

LMIPA hanteert de volgende toetsvormen:

- Continuous assessments: dit is een procesbeoordeling waarbij wordt gekeken hoe de student zich gedurende een langere periode heeft ontwikkeld. Studenten worden beoordeeld aan de hand van indicatoren, die zijn afgeleid van de eindcompetenties en passen bij het tredeniveau van de student.
- Praktijktentamens: praktijktentamens zijn toetsmomenten waarbij de student laat zien hoe goed hij de beroepsvaardigheden binnen een domein beheerst. In plaats van losse onderdelen te toetsen, wordt er een selectie van onderdelen gecombineerd in één toets. Deze tentamens worden afgenomen door een beoordelingscommissie, waar ook een werkvelddeskundige zitting in heeft.
- Theorietoetsen:
 - (digitale) tentamens
 - Tentamenopdrachten, werkstukken en het onderzoeksrapport
 - (multimediale) presentaties
- Tredenportfolio: dit stellen studenten voor verschillende domeinonderdelen op. Het is een borgingsdocument/bewijsvoering en een schriftelijk verslag waarin de nadruk ligt op reflectie van de ontwikkelde competenties en de verwerking van de theorie in de praktijk.
- Inspanningsverplichting: hiermee worden studenten beoordeeld op actieve lesparticipatie en een professionele leerhouding.

De inhoud en vorm van de tentamens zijn vastgelegd in de OER en in het examendossier.

Docenten ontwikkelen tentamens en/of opdrachten. De examen- en toetscommissie voeren steekproefsgewijs controles uit op de didactische en inhoudelijke kwaliteit van de gemaakte toetsen en examens.

Tentamens vinden plaats in twee vooraf vastgestelde perioden. Projecten vinden meestal buiten deze tentamenperiodes plaats en kunnen op ieder moment worden afgesloten.

Voor de beoordelingen werken de opleidingen met indicatorenformulieren waarmee studenten worden beoordeeld op de competenties, het niveau van de trede en de domeindoelen.

Kwaliteit van toetsing en beoordeling

De eindverantwoordelijkheid voor het toets- en examenbeleid en -inrichting ligt bij de directie. De examencommissie en de daaronder hangende toetscommissie zijn verantwoordelijk voor de juiste uitvoering van de tentaminering en examinering. De beoordelingen zelf worden uitgevoerd door beoordelingscommissies, waarin, afhankelijk van het beoordelingsmoment, ook leden van onder andere de studieleiding, externe beoordelaars en/of de directie zitting kunnen hebben.

Zoals gezegd werken de opleidingen bij de beoordelingen met indicatorenformulieren. Zo is voor zowel de student als de beoordelaar(s) inzichtelijk waarop studenten beoordeeld worden. Studenten waar het auditpanel mee sprak gaven ook aan goed te weten waar zij op beoordeeld worden.

De beoordelingen van de praktijkopdrachten worden mondeling met de student besproken. Studenten geven ook aan voldoende feedback te krijgen. In de bekeken toetsen met bijbehorende beoordelingsformulieren zag het panel deze feedback niet terug. Het panel beveelt de opleidingen aan om de feedback ook schriftelijk vast te leggen. De beoordelingsformulieren van de kennistoetsen zijn wel voorzien van ruime feedback.

Daarnaast dient iedere docent die ook examineert/beoordeelt te beschikken over de Basiskwalificatie Didactische Bekwaamheid (BDB).

Voor externe beoordelaars gelden andere eisen, zij dienen een afgeronde podiumkunst opleiding op bachelor- of masterniveau te hebben en/of uitgebreide actuele werkervaring op hoog niveau binnen het werkveld en ervaring met beoordelen op hbo-niveau. Daarnaast worden externe leden uitgebreid geïnformeerd door de voorzitter van de beoordelingscommissie.

De toetscommissie toetst steekproefsgewijs toetsen en examens op de inhoud. Bij praktijkvakken kan de toetscommissie na het tentamen/examen controleren of een cijfer juist tot stand is gekomen. Zo is er borging op zowel de kwaliteit van toetsen als van beoordelen. De toetscommissie deelt haar bevindingen met de examencommissie.

De opleidingen besteden veel tijd aan kalibratie. Voor de praktijktentamens gebeurt dit bijvoorbeeld tijdens het beoordelingsproces (dat door meerdere beoordelaars wordt uitgevoerd), en tijdens domeinoverleggen en bijscholingsmomenten. Daarnaast is het domeincijfer het gemiddelde van verschillende cijfers.

Examencommissie

De examencommissie bestaat uit zes leden, dit is inclusief een secretaris en een extern lid. LMIPA zorgt ervoor dat de commissie in zijn geheel de benodigde deskundigheden afdekt. Ook zijn beide opleidingslocaties, Amsterdam en Groningen, vertegenwoordigd. Een aantal leden van de examencommissie zijn in bezit van de Basiskwalificatie Examinering (BKE). De docentleden uit de commissie vertegenwoordigen zowel de praktijk- als theorievakken.

Een aantal taken die de examencommissie uitvoert zijn:

- Het vaststellen of studenten hebben voldaan aan de vereisten voor het behalen van het diploma.
- Het aanstellen van interne en externe examinatoren. Aan beide zijn verschillende eisen verbonden. Zo zijn externe leden werkzaam in het werkveld en beschikken interne examinatoren over BKE of staan onder toezicht van iemand die wel BKE-gekwalificeerd is.
- Het behandelen van vragen, verzoeken, klachten en vrijstellingen.
- Het uitvoeren van steekproeven. Zo heeft de commissie in 2023-2024 een steekproef uitgevoerd bij het examenproject van de bachelor Dans, DIZO, met als doel om te controleren of de afnameprocedures en -condities in Amsterdam en Groningen gelijk zijn.

Het auditpanel was erg te spreken over het functioneren van de examencommissie, vooral het feit dat zij veel steekproeven neemt waardeert het panel.

Afstuderen

Tijdens het afstuderen bewijzen studenten dat zij alle competenties op eindniveau hebben behaald middels het examenportfolio. De examenportfolio's zijn voor de drie opleidingen verschillend. In de afstudeerhandleidingen zien studenten precies waar zij op beoordeeld worden.

Studenten van de **bacheloropleiding Dans** studeren af in vijf domeinen: Dans, Muziektheater, Flexdomein, Kennis en Integratie. De eerste drie domeinen worden afgetoetst in het Extern Dans en Muziektheater (EDEM) Examen. Dit examen is onderverdeeld in een techniek deel (waar de technische beheersing van dans, zang en acteren centraal staat) en een skills deel waarbij het draait om de eigen skills en artistieke invulling. Kandidaten worden op beide onderdelen individueel geëxamineerd. In het examen Kennis verrichten studenten een onderzoek waarbij zij een probleemstelling onderzoeken, uitwerken en beantwoorden. Het examen Integratie bestaat uit twee delen: Het examenproject DIZO (Dans, Inspiratie, Zang en Ondernemerschap) en het Examen Project Integratie/IWP (Innovatiewerkplaatsen). In het DIZO examen komt het geleerde uit alle andere domeinen geïntegreerd aan bod. Het project wordt in groepsverband samengesteld en ontwikkeld door de studenten. De laatste periode van het jaar staat in alle studiejaar in het teken van het gemeenschappelijk domeinoverstijgende Project Integratie, waarin verschillende domeinen geïntegreerd worden tot een samenhangend geheel. Het theorie- en praktijkonderzoek dat de studenten hiervoor uitvoeren vindt plaats in de vorm van een Innovatie Werkplaats (IWP). Deze eindejaarsvoorstelling vindt plaats in een theater en wordt een aantal keren opgevoerd voor publiek. Choreografieën, (ensemble-)zangstukken en spelscènes worden gemaakt door docenten, studenten en externen. In beide projecten worden studenten zowel gezamenlijk als individueel beoordeeld.

Het afstuderen bij de **bacheloropleiding Docent Dans** bestaat ook uit vijf onderdelen behorende bij de vijf domeinen (Dans, Muziektheater, Flexdomein, Kennisdomein en Integratie). De domeinen Dans en Muziektheater sluiten studenten af met het Intern Dans en Muziektheater Examen (IDEM) waarin de technische beheersing van dans, (ensemble)zang en acteren centraal staan. Het Kennisdomein wordt afgesloten met drie examens: i) examenles voortgezet onderwijs waarin studenten een lessenreeks ontwerpen voor het kunstonderwijs, ii) Examen Toegepaste Theorie - MEDI¹⁰ Theorie, Psychologie & Onderwijskunde, Mens en Bewegingskunde en Dans-analyse waarin studenten aantonen over de juiste theoretische kennis te beschikken binnen het educatiewerkveld en iii) Examen Onderzoek Werkveld waarin studenten een onderzoek verrichten om meer inzicht te krijgen in een specifiek onderwerp dat te maken heeft met Performing Arts in relatie tot het docentschap. Dit onderzoek is gerelateerd aan een educatief project. Het examen Integratie bestaat uit twee onderdelen. In EXCEP onderzoeken studenten een sociaal-maatschappelijk probleem en ontwerpen zij een kunsteducatief project voor het primair of voortgezet onderwijs dat hier op inspeelt. In het examen Performing Education staat het lesgeven in Performing Arts centraal. Studenten kiezen een specialisatie binnen dans, ritme of muziektheater. Ze volgen lessen die hen voorbereiden op het lesgeven binnen hun discipline en lopen stage om ervaring op te doen. Tijdens het examen geven ze drie lessen: één buitenschoolse les (PTMD) en twee lessen uit hun gekozen specialisatie.

De opzet van het afstuderen van de **Ad Dans** is hetzelfde als de bacheloropleidingen, de inhoud verschilt. Het Dans- en Muziektheater examen (DEMAD) is het afsluitend examen voor de domeinen Dans en Muziektheater waarin de beheersing van dans en zang centraal staan. Het domein Kennis bevat twee examens. Het examen Theatertheorie bestaat uit een groepsopdracht waarbij studenten een rapportage maken om te laten zien dat ze theatertheorie beheersen, beschikken over analytische vaardigheden en kunnen reflecteren op het creatieve proces. Het tweede examen is het Onderzoek Paper Ad. Hierin tonen studenten hun onderzoekend vermogen aan. Een praktijkperformance is het uitgangspunt voor het paper. De koppeling tussen theorie en praktijk wordt op deze manier versterkt; studenten passen de theorie direct toe op de beroepspraktijk en ervaren de relevantie van het doen van onderzoek beter. Studenten sluiten het Integratie domein ook af met twee examens. Het examenproject ADEP is een interne presentatie waarbij studenten ervaren wat er komt kijken bij een theaterproductie. Zij laten twee eigen creaties zien (een solo en een voor anderen gecreëerd werk) en voeren een choreografie uit van een aan LMIPA verbonden choreograaf. In het laatste onderdeel Examen Integratie worden verschillende domeinen geïntegreerd tot een samenhangend geheel. De voorstelling die hieruit voorkomt wordt een aantal keer opgevoerd in een theater.

¹⁰ MEDI staat voor Methodiek en Didactiek

Het auditpanel bekeek van 15 studenten per opleiding de eindwerken (zie verder standaard 4) en de bijbehorende beoordelingen. De panelleden konden zich voor alle drie de opleidingen vinden in de gegeven beoordelingen en waren erg te spreken over de helder geformuleerde en complete indicatoren. Wel vonden de auditoren dat er weinig feedback op de formulieren stond. De opleidingen geven aan dit te herkennen en de meeste feedback te geven in het gesprek dat zij met studenten voeren. Ook alumni waar het panel mee sprak gaven aan voldoende mondelinge feedback te krijgen. Het panel is van oordeel dat studenten inderdaad voldoende feedback en feedforward krijgen maar beveelt de opleidingen aan dit, net als bij de andere praktijkopdrachten, ook in het beoordelingsformulier te zetten. Dit komt de navolgbaarheid van de beoordelingen ten goede. Ook konden de panelleden via de beoordelingsformulieren lastig zien hoe de beoordeling van de groepswerken zijn opgebouwd. Meer feedback in de formulieren zou dit verduidelijken.

Weging en Oordeel – voldoet

De drie opleidingen van LMIPA hanteren een uniforme, competentiegerichte toetsingssysteem. Studenten worden beoordeeld op het geheel van competenties binnen een domein. Hoewel de afzonderlijke onderdelen apart getoetst worden, ontvangen studenten pas studiepunten als alle competenties binnen het domein voldoende zijn behaald.

Ontwikkelde tentamens worden steekproefsgewijs gecontroleerd door de examen- en toetscommissie op inhoudelijke en didactische kwaliteit.

LMIPA borgt de kwaliteit van toetsing en beoordeling via een duidelijke structuur met verantwoordelijkheden bij directie, examencommissie en toetscommissie. De beoordelingen zelf worden uitgevoerd door beoordelingscommissies, waarin, afhankelijk van het beoordelingsmoment, ook leden van de Algemene Commissie, de studieleiding, externe beoordelaars en/of de directie zitting kunnen hebben. LMIPA werkt met indicatorenformulieren die zorgen voor transparantie. Studenten weten goed waarop ze beoordeeld worden en ontvangen mondeling feedback. Het auditpanel vindt echter dat deze feedback vaker schriftelijk moet worden vastgelegd, vooral bij praktijkopdrachten. De feedback bij kennistoetsen is wel uitgebreid. Kwaliteitsborging vindt verder plaats via steekproeven, kalibratiebijeenkomsten en verplichte didactische kwalificaties voor docenten en eisen voor externe beoordelaars.

Het auditpanel is erg te spreken over de kwaliteit van de examencommissie, vooral het feit dat zij veel steekproeven neemt spreekt het panel aan.

Tijdens het afstuderen bewijzen studenten dat zij alle competenties op eindniveau hebben behaald middels het examenportfolio. De examenportfolio's zijn voor de drie opleidingen verschillend. In de afstudeerhandleidingen zien studenten precies waar zij op beoordeeld worden. In het examenportfolio zitten één of meerdere opdrachten per domein.

Het auditpanel beoordeelde de afstudeerwerken van 15 studenten per opleiding en kon zich goed vinden in de gegeven beoordelingen. De indicatoren waren helder en volledig geformuleerd. Wel miste het panel schriftelijke feedback op de beoordelingsformulieren, vooral bij groepswerken. Hoewel studenten en alumni aangaven voldoende mondelinge feedback te ontvangen, adviseert het panel om deze feedback ook schriftelijk vast te leggen voor betere navolgbaarheid van de beoordeling.

Ondanks de beperkte schriftelijke feedback bij praktijkopdrachten, komt het auditpanel, mede door het duidelijke toetsbeleid en de goed functionerende examencommissie, voor alle drie de opleidingen voor standaard 3 tot het oordeel 'voldoet'.

4.4. Gerealiseerde leerresultaten

Standaard 4: De opleiding toont aan dat de beoogde leerresultaten zijn gerealiseerd.

Toelichting NVAO: Het realiseren van de beoogde leerresultaten blijkt uit de uitkomsten van toetsen, de eindwerken en de wijze waarop afgestudeerden in de praktijk of in een vervolgoopleiding functioneren.

Bevindingen

Eigen oordeel auditpanel over het gerealiseerde niveau

Het auditpanel bekeek van alle drie de opleidingen 15 eindwerken, dit was een gestratificeerde steekproef waarbij rekening is gehouden met de hoogte van de beoordelingen, het afstudeerjaar en de beide locaties. Een aantal werken waren van studenten die beide bacheloropleidingen tegelijk volgden, de Plus de Deux opleiding.

Zoals in standaard 3 vermeld bevatten de afstudeerdossiers meerdere onderdelen. Van alle drie de opleidingen bekeken de panelleden in ieder geval het Examen Integratie (project DIZO voor de bachelor Dans, project EXCEP voor de bachelor Docent Dans en project ADEP voor de Ad). Daarnaast bekeek ieder panellid één ander domeinonderdeel.

Het auditpanel was onder de indruk van het hoge niveau van de werken die alle zeker op hbo-bachelor of Ad niveau waren. Het vakinhoudelijke niveau van alle werken ligt hoog en de voorstellingen zijn van goede technische kwaliteit. Het panel zag het gedisciplineerde werken wat studenten leren duidelijk terug. Het niveau van het onderzoekend vermogen zou volgens het panel meer aandacht mogen krijgen, al is het wel van voldoende niveau. Daarnaast is het niveau van spelling en grammatica in een aantal eindwerken van de drie opleidingen laag en zag het panel stijlverschillen binnen de eindwerken. Dit vindt het panel, vooral voor de Docent Dans opleiding, een punt van aandacht. Het panel zag geen verschil in niveau tussen de eindwerken van de studenten uit Groningen en Amsterdam.

De DIZO eindwerken van de Ba Dans hadden volgens het panel interessante onderwerpen. Het panel was erg te spreken over het hoge dans niveau van de studenten en hun reflectieve vaardigheden over de eigen rol en het groepsproces. Wel miste het panel in een aantal eindwerken wat de studenten in de toekomst anders zouden doen, studenten stelden zichzelf niet altijd de kritische vragen.

Het Examen Theorie met een individueel onderzoeksverslag en een groepsonderzoek was over het algemeen van goede kwaliteit, het niveau van het onderzoek was hbo-bachelor waardig. Al bleven een aantal onderzoeken wat aan de oppervlakte.

De EXCEP eindwerken van de Ba Docent Dans waren volgens het panel van hoog niveau. De kwaliteit van de lesplannen en het niveau van Dans was hoog. Ook de onderwerpen waren origineel. Wel zag het panel verschil in niveau bij het beschrijven van de eigen leerlingen. Er zou meer aandacht mogen zijn voor het omschrijven van de kwaliteiten van leerlingen op een realistische maar respectvolle manier.

De lessen die de studenten bij het Examen Theorie moeten maken zijn van voldoende niveau en bevatten heldere reflecties van de studenten op hun functioneren.

De ADEP examens van de Ad Dans waren volgens het panel alle op Ad-niveau. Het niveau van dans was ook hier hoog, zowel van de eigen creaties als voor de uitvoering van een andere choreograaf. Het panel waardeert de eerlijkheid van de studenten in hun reflectie over hun eigen sterke en zwakke punten. Dit maakt het examen een waardevolle ervaring, ook als dingen niet gaan zoals gepland.

De onderzoeken in het Examen Theorie zijn passend voor een Ad-opleiding en van het juiste niveau. Het panel waardeert de link tussen dit onderzoek en het Examen Praktijk. Zo doet een student onderzoek naar dansers die geen zicht (meer) hebben en voert hij voor het praktijkexamen geblinddoekt een dans uit.

Wijze waarop afgestudeerden in de praktijk of in een vervolgopleiding functioneren

Afgestudeerden van LMIPA vinden vaak al tijdens of direct na hun afstuderen een baan in het werkveld, zoals in musicals, shows, dansgezelschappen, cruises, televisieproducties en het dans-onderwijs. Ze zijn internationaal actief en gewild, met alumni die op prominente podia staan, zoals Broadway. Ook de werkveldvertegenwoordiging waar het panel mee sprak gaf aan studenten van LMIPA erg te waarderen, vooral de 'enorme professionaliteit en discipline'.

LMIPA blijft actief in contact met oud-studenten via persoonlijke bezoeken, een digitaal alumni-netwerk en tweejaarlijkse gesprekken met een alumnipanel, dat meedenkt over curriculumvernieuwing en kwaliteitszorg.

Weging en Oordeel – voldoet

Het auditpanel bekeek in totaal 45 eindwerken. Het auditpanel was onder de indruk van het hoge vakinhoudelijke en technische niveau van de afstudeerwerken, die duidelijk op hbo-bachelor- of Ad-niveau zijn. Wel ziet het panel ruimte voor verbetering in het onderzoekend vermogen en de stijl- en taalvaardigheid.

Afgestudeerden vinden vaak al tijdens hun afstuderen een passende baan. Het werkveld is ook erg te spreken over het niveau van de alumni van LMIPA.

Het auditpanel komt dan ook tot het oordeel 'voldoet' op standaard 4 voor alle drie de opleidingen.

5. EINDOORDEEL

Het auditpanel trof drie opleidingen aan met helder geformuleerde competenties en een degelijk en duidelijk opgezet programma. De docenten creëren samen met studenten een warme en veilige sfeer waarin alles besproken kan worden. Ook het werkveld waardeert de studenten van LMIPA erg. In het afstuderen zag het panel een hoog vakinhoudelijk en technische niveau bij alle drie de opleidingen. Wel beveelt het panel aan om mondelinge feedback die studenten krijgen ook schriftelijk vast te leggen.

Het auditpanel stelt vast dat de opleidingen voldoen aan de basiskwaliteit op alle standaarden zoals beschreven in het Beoordelingskader van de NVAO. Op basis van de beslisregels van de NVAO komt het panel tot het algemene eindoordeel 'positief' voor de hbo-bacheloropleiding Dans, de hbo-bacheloropleiding Docent Dans en de Associate degree opleiding Dans van de Hanzehogeschool Groningen.

6. AANBEVELINGEN

- Onderzoek of er meer ruimte kan komen in de onderwijsprogramma's van de bacheloropleidingen. Vooral jaar 2 is erg vol.
- Zet feedback/feedforward ook in de beoordelingsformulieren van de eindwerken.

BIJLAGE I

Scoretabel

Scoretabel paneloordelen Hanzehogeschool Groningen hbo-bacheloropleiding Dans voltijd		
Standaard	Oordeel Amsterdam	Oordeel Groningen
Standaard 1. De beoogde leerresultaten	Voldoet	Voldoet
Standaard 2. Onderwijsleeromgeving	Voldoet	Voldoet
Standaard 3. Toetsing	Voldoet	Voldoet
Standaard 4. Gerealiseerde leerresultaten	Voldoet	Voldoet
Algemeen eindoordeel	Positief	Positief

Scoretabel paneloordelen Hanzehogeschool Groningen hbo-bacheloropleiding Docent Dans voltijd		
Standaard	Oordeel Amsterdam	Oordeel Groningen
Standaard 1. De beoogde leerresultaten	Voldoet	Voldoet
Standaard 2. Onderwijsleeromgeving	Voldoet	Voldoet
Standaard 3. Toetsing	Voldoet	Voldoet
Standaard 4. Gerealiseerde leerresultaten	Voldoet	Voldoet
Algemeen eindoordeel	Positief	Positief

Scoretabel paneloordelen Hanzehogeschool Groningen Associate degree-opleiding Dans voltijd		
Standaard	Oordeel Amsterdam	Oordeel Groningen
Standaard 1. De beoogde leerresultaten	Voldoet	Voldoet
Standaard 2. Onderwijsleeromgeving	Voldoet	Voldoet
Standaard 3. Toetsing	Voldoet	Voldoet
Standaard 4. Gerealiseerde leerresultaten	Voldoet	Voldoet
Algemeen eindoordeel	Positief	Positief

BIJLAGE II
Programma, werkwijze en beslisregels
Auditprogramma opleidingsbeoordeling t.b.v. Associate degree- en bacheloropleiding Dans en bacheloropleiding Docent Dans – Hanzehogeschool Groningen – 10 en 11 april 2025

09.00–09.30	Vooroverleg	Audit panel	
09.30 - 10.00	Startgesprek	Educatief directeur en teamleider Ad Dans en Ba Dans Teamleider Docent Dans Principal LMIPA, Dean tot 2024 O&O adviseur Operationeel directeur	
10.00 - 13.00	Het onderwijs in praktijk: lessen en toetsing	Docent <i>Studenten Hbo 1 en 3 Ba Dans</i>	Demo 1 Het onderwijs - Dans Dans basis: Ballet
		Docent <i>Studenten Hbo 1 en 2 Ad Dans en Ba Dans</i>	Dans basis: Horton/Jazz
		Docent <i>Studenten Hbo 3 Ba Dans</i>	Dans kern: TLSD
		Docent <i>Studenten Hbo 1 Ba Dans</i>	Dans kern: PTMD
		Docent <i>Student Hbo 4 Ba Dans</i>	Demo 2 Het onderwijs - Muziektheater MT Basis: Zangtechniek
		Docent <i>Studenten Hbo 1 Ad en Ba Dans</i>	MT Basis: Ensemble zang
		Docent <i>Studenten Hbo 4 Ba Dans</i>	MT kern: Musical Theatre
		Docent <i>Studenten Hbo 1 Docent Dans</i>	Demo 3 Toetsing. Artistiek onderzoek en Performing knowledge
		Docent <i>Studenten Hbo 3 Ba Dans</i>	Performing knowledge
		Docent <i>Studenten Hbo 2 Docent Dans</i>	Onderwijskunde en Methodiek Didactiek praktijk
		Docent <i>Student Hbo 3 Ba Dans</i>	Internationalisering VIS - Woman in theatre
	Stages	Educatief directeur en teamleider Ad Dans en Ba Dans	Demo 4 Stages - Ad en Ba Dans. Foxtrot voor Musical Awards
			Stars on stage - Mary poppins
			Langdurige stage Saturday Night Fever
		Teamleider Docent Dans	Docent Dans: Stage Buitenschools Recreatie en Vooropleiding Stage Binnenschools Basis-school. Stage Kunsteducatie Voortgezet onderwijs

			Stage sociaal maatschappelijke doelgroepen
13.00 – 14.00	Lunch en overleg	Audit panel	Mogelijkheid tot bestuderen van documenten en intern overleg
14.00 - 14.30	Teamleiders:	Educatief directeur en teamleider Ad Dans en Ba Dans Teamleider Docent Dans Projectleider accreditatie	
14.45 – 15.45	Docenten, studiebegeleiders, domein coördinatoren, leden OC	Docent ballet, lid OC Studiebegeleider en docent TLSD Coördinator Muziektheater en docent Voorzitter OC/SMR, coördinator zang en docent Studiebegeleider Docent Artistiek Onderzoek Docent Methodiek Didactiek praktijk	
16.00 – 16.30	Examencommissie	voorzitter secretaris	
16.30 – 17.00	Afsluiting dag 1	Auditpanel	

Dag 2

08.30 – 09.15	Voorbespreking dag 2	Audit panel	Vooroverleg
09.15 – 10.15	Studenten	Docent Dans DD, trede 12 DD, trede 9 Dans PDD, trede 12 Gro – SMR lid PDD, trede 12 Ams Dans trede 9 Ams PDD, doorstroom Ad, trede 12 Ams Ad Dans Ad, trede 10 Gro	

10.15 – 10.30	Digitaal portfolio	Teamleider Docent Dans	Feedback op praktijktentamens/examens.
10.30 – 11.30	Het onderwijs in praktijk: Examens	Toelichting door student	Ad Dans: ADEP examen
		Toelichting door studenten	Docent Dans: EXCEP examen
		Toelichting en demo door studenten Hbo 4 Ba Dans	Ba Dans DIZO examen
11.30 – 12.00	Alumni	Docent Dans Docent Dans Plus de Deux Plus de Deux (Ad Dans) online	
12.15 – 12.45	Werkveld vertegenwoordiger	Ad en Ba Dans online	
12.45 – 13.15	Namens CvB en Management	Directeur Hanze SILM Lucia Marthas Principal LMIPA, Dean tot 2024 Educatief directeur en teamleider Ad Dans en Ba Dans	
13.15 – 14.00	Lunch en voorbereiding terugkoppeling	Audit panel	
14.00 – 14.15	Terugkoppeling	Audit panel Directeur Hanze SILM Lucia Marthas Educatief directeur en teamleider Ad Dans en Ba Dans Projectleider Teamleider Docent Dans O&O adviseur Operationeel directeur	Bevindingen visitatie

NB. In verband met de privacywetgeving zijn hier uitsluitend de functies/rollen van gesprekspartners opgenomen. De namen van de gesprekspartners zijn bij de secretaris van het auditpanel bekend.

Werkwijze

Bij de beoordeling van de betreffende opleiding is uitgegaan van het door de NVAO vastgestelde 'Beoordelingskader accreditatiestelsel hoger onderwijs Nederland' (inwerkingtreding 1 april 2024). Daarin staan de standaarden vermeld waarop het auditpanel zich bij de beoordeling van een opleiding moet richten en de criteria aan de hand waarvan het auditpanel zijn oordeel over de opleiding moet bepalen.

De secretaris lichtte het auditpanel voorafgaand aan de visitatie uitgebreid voor over het beoordelingskader en de -procedure en over de van hen verwachte attitude voor, tijdens en na de visitatie. Tevens zorgde de secretaris voor een kalibratie van het auditpanel door de interpretatie van de standaarden, de oordelen en de beslisregels door te nemen. Tijdens het audittraject bewaakte

de secretaris de correcte procesgang, zag erop toe dat het oordeel van het auditpanel conform het kader tot stand kwam en ondersteunde het proces van de oordeelsvorming.

Op basis van de door opleiding geleverde documentatie heeft het auditpanel zich een beeld kunnen vormen van de primaire en secundaire processen van de betreffende opleiding. Voorafgaand aan het locatiebezoek vond een voorbereidend intern paneloverleg plaats waarin het auditpanel het informatiedossier en de onderliggende documenten besprak. Bovendien zijn de bevindingen van het auditpanel over de eindwerken tijdens het vooroverleg onderling gedeeld.

De visitatie was gericht op een verificatie van de bevindingen uit de documentenanalyse en het verkrijgen van aanvullende informatie over de inhoud van het programma. Dit geschiedde door gesprekken met vertegenwoordigers van de opleiding, studenten en het werkveld, die waren te kenschetsen als 'gesprekken tussen vakgenoten'.

De verificatie door het auditpanel geschiedde door verscheidene malen hetzelfde onderwerp met verschillende geledingen te bespreken en aan de hand van additionele documentatie en - daar waar het de huisvesting en de materiële voorzieningen betreft- ook door eigen waarneming.

Na overleg met de betreffende opleiding heeft het auditpanel met in achtneming van de daartoe strekkende regels van de NVAO en op basis van zijn documentanalyse en de daaruit voortvloeiende specifieke aandachtspunten de keuze van de gesprekspartners vastgesteld.

Het auditpanel bood studenten, docenten en andere betrokkenen bij de opleiding die niet waren opgenomen in het programma van het locatiebezoek, de gelegenheid om zaken onder de aandacht te brengen die zij van belang achten voor de beoordeling. Het auditpanel heeft geconstateerd, dat de betreffende opleiding de mogelijkheid daartoe tijdig en op correcte wijze bij hen onder de aandacht heeft gebracht en hen heeft geïnformeerd over hoe zij contact konden opnemen met de secretaris van het auditpanel. Het auditteam ontving geen reacties.

Afstemming deelpanels binnen het cluster

Afstemming tussen de deelpanels is geborgd door de overlap in de bezetting tussen alle deelpanels. Daarnaast is, rekening houdend met het feit dat elke opleidingsbeoordeling een individuele beoordeling betreft, vanuit de overlap in de bezetting, waar relevant voortschrijdend gereflecteerd op vorige bezoeken binnen deze visitatiegroep. Verder wordt de afstemming tussen de auditpanels geborgd door de ondersteuning van zo veel mogelijk dezelfde secretaris vanuit zowel Hobéon en door de inzet van getrainde voorzitters.

Het oordeel van het auditpanel vastgelegd in een conceptrapport werd aan de opleiding voorgelegd voor een toets op eventuele feitelijke onjuistheden.

Beslisregels

Volgens de NVAO-Beslisregels Accreditatie kan een standaard 'voldoet', 'voldoet ten dele' of 'voldoet niet' scoren. Hobéon heeft de beslisregels toegepast, zoals deze zijn opgesomd in het 'Beoordelingskader accreditatiestelsel hoger onderwijs Nederland', (2024).

Wanneer er sprake is van verschillende varianten van een opleiding (bijvoorbeeld: voltijd, deeltijd en duaal), dan moet uit de beoordeling blijken dat voor elke variant de kwaliteit is gewaarborgd op grond van de standaarden uit het betreffende beoordelingskader om te komen tot een positief eindoordeel over de opleiding. Het eindoordeel over de opleiding luidt: 'positief', 'positief onder voorwaarden' of 'negatief'.

Indien een opleiding onder één opleidingscode (ISAT) wordt aangeboden op meerdere locaties, kan de opleiding alleen voor accreditatie in aanmerking komen als uit de beoordeling blijkt dat

elke locatie voldoet aan de in het betreffende beoordelingskader genoemde kwaliteitsstandaarden.

Opleidingsbeoordeling instelling met erkenning ITK

Het eindoordeel over een opleiding is in elk geval positief indien alle standaarden 'voldoet' scoren.

Het eindoordeel over een opleiding is in elk geval positief onder voorwaarden indien Standaard 1 voldoet en maximaal twee standaarden een 'voldoet ten dele' scoren, waarbij het auditpanel het opleggen van voorwaarden adviseert.

Het eindoordeel over een opleiding is in elk geval negatief indien:

- een of meer standaarden 'voldoet niet' scoren
- standaard 1 'voldoet ten dele' scoort
- een of twee standaarden 'voldoet ten dele' scoren, waarbij het auditpanel niet adviseert om voorwaarden op te leggen;
- drie of meer standaarden 'voldoet ten dele' scoren.

BIJLAGE III

Lijst geraadpleegde documenten

- Zelfevaluatie-rapport LMIPA-Hanze 2024 – DEF
- Jaarverslag Examencommissie Hbo HG-SILM 2023-2024
- Online portfolio's
- Toetsopgaven + beoordelingscriteria en normering (antwoordmodellen) en een representatieve selectie van gemaakte toetsen (presentaties, stageverslagen, assessments, portfolio's e.d.) en beoordelingen
- Representatieve selectie van handboeken en overig studiemateriaal
- Overzichtslijst van alle recente eindwerken (of van portfolio's / werkstukken waaruit het door de student bereikte eindniveau kan worden afgeleid)
- Afstudeerhandleidingen
- Uitwerking leerlijn onderzoekend vermogen
- Rendement propedeuse en hoofdfase
- Overzicht van alumni in het werkveld
- Onderwijs- en examenregeling – OER van drie opleidingen
- Tredenwijzers van de drie opleidingen
- Domeinspecifiek referentiekader en de leerresultaten van de opleidingen
- Schematisch programma-overzicht van de drie opleidingen
- Inhoudsbeschrijving (op hoofdlijnen) van de programmaonderdelen, met vermelding van
 - leerresultaten, leerdoelen, werkvormen, wijze van toetsen, literatuur (verplicht / aanbevolen), betrokken docenten en studiepunten.
- Overzicht van het ingezette personeel
 - naam, functie, omvang aanstelling, graad en deskundigheid

Het panel heeft van 45 studenten de eindwerken bestudeerd, van elke opleiding vijftien eindwerken. Om redenen van privacy zijn de namen van afgestudeerden en hun studentnummers van wie het panel de eindwerken heeft bekeken niet opgenomen in deze rapportage. Namen van de afgestudeerde studenten, hun studentnummer evenals de titels van de eindwerken zijn bekend bij de secretaris van het auditpanel.

BIJLAGE IV**Panelsamenstelling**

Op 18 maart 2025 heeft de NVAO goedkeuring gegeven aan de samenstelling van het auditpanel t.b.v. de beoordeling van de opleidingen B Dans en Ad Dans van de Hanze, onder het nummer PA-2292. Deze opleiding behoort tot onderstaande visitatiegroep.

Naam visitatiegroep:	HBO Dans
----------------------	----------

Tevens heeft de NVAO op 18 maart 2025 goedkeuring gegeven aan de samenstelling van het auditpanel t.b.v. de beoordeling van de opleiding B Docent Dans van de Hanze onder het nummer PA-2296. Deze opleiding behoort tot onderstaande visitatiegroep.

Naam visitatiegroep:	HBO Docent Dans
----------------------	-----------------

De secretaris van het auditpanel beschikt over nadere informatie over de samenstelling en expertise van de panelleden die in bovengenoemde visitatiegroep zijn ingezet.

In onderstaande tabel volgen korte functiebeschrijvingen van de panelleden die deelnamen aan het auditpanel van de in dit beoordelingsrapport beschreven opleiding.

Naam	Rol	Korte functiebeschrijvingen
Drs. J.E.J. Rutten	Voorzitter	Ervaren onderwijsexpert, breed inzetbaar voor opdrachten op het gebied van strategieontwikkeling, organisatievraagstukken, complexe veranderopdrachten, crisismanagement, verkenning, kwaliteitszorg en toezicht.
Prof. M.D. Mills	Lid	Professor of Vocal Coaching and Accompanying in the Musical Department of the Folkwang University of the Arts, Essen.
Drs. S.G. Sap	Lid	Docent en onderzoeker bij Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten.
H. van Meurs	Lid	Casting Director bij Medialane
L. Wachters	Studentlid	Student B Docent Dans Fontys Academy of the Arts.
J. Koot	Secretaris	Adviseur bij Hobéon en NVAO-getraind secretaris.

De door alle panelleden ondertekende onafhankelijkheids- en geheimhoudingsverklaringen zijn in het bezit van Hobéon. In deze verklaring verklaren de panelleden gedurende ten minste vijf jaar voorafgaand aan de audit geen zakelijke noch persoonlijke binding te hebben gehad met de betrokken instelling - anders dan die in het kader van de werkzaamheden als lid van het auditpanel van het evaluatiebureau -, die een onafhankelijke oordeelvorming ten positieve of ten negatieve zou kunnen beïnvloeden.

Sir Winston Churchilllaan 273
2288 EA Rijswijk
Postbus 70, 2280 AB Rijswijk
+31 (0)88 998 3140
www.hobeon.nl
info@hobeon.com